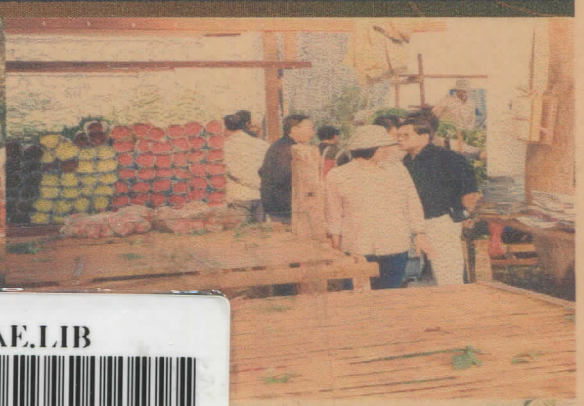


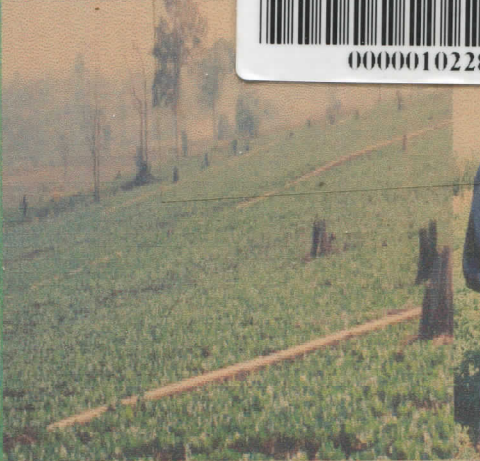


การศึกษาข้อมูลและผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อการเกษตรในกรรณจังหวัดตากและจังหวัดระนอง



OAE.LIB

0000010228



0.55



ส่วนแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
พฤษภาคม 2544

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะทำงานจัดทำนโยบายแรงงานภาคเกษตร ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูล และผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อภาคเกษตรในกรณีจังหวัดตากและจังหวัดระนอง ซึ่ง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การใช้แรงงานต่างด้าว ยังมีความจำเป็นต่อภาคเกษตรของประเทศ โดยเฉพาะบริเวณชายแดน เพราะกิจการหลายอย่างคนไทยไม่ยอมทำ ประกอบด้วย งาน สกปรก งานซ้ำซากจำเจ และงานหนัก เช่น เลี้ยงหมู ฉีดยากำจัดศัตรูพืช งานประมง ฯลฯ จึงเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน

2. แรงงานต่างด้าวได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าก่อให้เกิดปัญหา ด้านความมั่นคง สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ในระดับนโยบายก็ยังคงมีความขัดแย้งกัน โดย มีการผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวในปัจจุบันในหลายพื้นที่และมักไม่ตรงประเภทงานและไม่ สอดคล้องกับปริมาณที่ต้องการ

3. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวจึงควรพิจารณาเป็นพื้นที่ คือพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ชั้นใน ในขณะเดียวกันพื้นที่ชายแดนก็มีการดำเนินการและวิถีชีวิตที่แตกต่างกันจากการศึกษาพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากและจังหวัดระนอง การดำเนินกิจกรรมการเกษตรมีความแตกต่างกัน คือจังหวัดตากแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางด้านการปลูกรubber ส่วนจังหวัดระนองส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางประมง อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรดำเนินการพิจารณาเป็นแหล่ง ๆ แต่ละพื้นที่

4. มูลเหตุจูงใจแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศไทย

1) สภาพเศรษฐกิจในประเทศพม่าไม่เกื้อกูลต่อการทำงาน และประชากรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

2) สภาพภูมิประเทศชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เอื้ออำนวยต่อการลักลอบเข้าเมือง เนื่องจากแม่น้ำเมยซึ่งมีความตื้นเขินและแคบ สามารถใช้เป็นช่องทางหลบหนีได้ง่าย ตลอดจนประเทศพม่าไม่มีมาตรการในการควบคุมผู้หลบหนีออกนอกประเทศ

3) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถควบคุมดูแลแนวชายแดนได้อย่างทั่วถึง จากสภาพแนวชายแดนที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพหลบหนีเข้ามาได้โดยง่าย ประกอบด้วย อัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีน้อย จึงไม่สามารถควบคุมสกัดกันได้ทุกจุด

4) ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนชายแดน มีความใกล้ชิดกันสามารถไปมาหาสู่กันเป็นประจำ มีความสัมพันธ์ระดับครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมือง

5) การขาดแคลนแรงงานของประเทศไทย จากการพัฒนาประเทศในภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้ประเทศขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ ทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องหาแรงงานไร้ฝีมือมาทดแทนโดยการจ้างแรงงานต่างด้าว

6) การอนุญาตผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลังไหลเข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากมากขึ้น และลักลอบสู่จังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดชั้นในมากยิ่งขึ้น

5. ผลกระทบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตร

ผลกระทบทั่วไปเหมือนภาคอุตสาหกรรมและภาคอื่นๆ คือ ผลกระทบทางสังคม ผลกระทบทางความมั่นคง ผลกระทบทาง ผลกระทบทางความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ผลกระทบทางสาธารณสุข และผลกระทบทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ใช่เป็นปัญหาใหญ่ ปัญหาใหญ่ที่สำคัญเกิดจากการไม่มีแรงงานต่างด้าวมาทำงาน การขาดแรงงานต่างด้าวจะส่งผลกระทบดังนี้

1) การขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตรของจังหวัดตาก เนื่องจากความจำเป็นของการจ้างแรงงานต่างด้าวพม่าหมุนเวียนตามฤดูกาลยังคงสูง เพราะกิจการทางการเกษตรมีการขยายตัวและกระจายหลากหลายมากขึ้น นอกจากข้าวโพด ก็ยังมีผักซึ่งมีวงจรปลูกต่อเนื่องตลอดทั้งปี ผลไม้หนานาชนิด และไม้ดอกไม้ประดับ เช่น กุหลาบ เป็นต้น ลักษณะกิจการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการเอง ในขณะที่แรงงานไทยในภาคการเกษตรในจังหวัดตากและจังหวัดใกล้เคียงมีค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพอ รวมทั้งความไม่สามารถหาแรงงานจากภาคอื่นมาทดแทน รวมทั้งธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติของการจ้างงานในท้องถิ่น ที่คุ้นเคยกันมาแต่ดั้งเดิม ทำให้ไม่มีปัญหาหาระหว่างผู้จ้างและแรงงานต่างด้าว จึงไม่นิยมที่จะจ้างแรงงานจากต่างถิ่นซึ่งค่าจ้างแพงกว่าและแรงงานไทยไม่นิยมย้ายถิ่น มีผลต่อเนื่องถึงเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัด

2) เกิดความเสียหายทางภาคเกษตรกรรม คือ

- ขาดแรงงานที่จะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ไม่อาจเก็บเกี่ยวผลผลิตส่งตลาดได้
- ขาดแรงงานดูแลและรักษา
- ขาดแรงงานทดแทน เนื่องจากแรงงานไทยไม่นิยมที่จะทำงาน

เช่น กลุ่มผู้ปลูกกุหลาบในเขตจังหวัดตากได้รับความเดือดร้อนจากการที่ดอกไม้บานแล้วเก็บเกี่ยวไม่ทัน และขาดแรงงานในการพ่นสารเคมี ซึ่งความเสียหายดังกล่าวคิดเป็นมูลค่าประมาณ วันละมากกว่า 10 ล้านบาท

3) ผลกระทบต่อผู้บริโภค อำเภอพบพระ อำเภอแม่สอด และอำเภอ บางระมาด จังหวัดตาก มีพื้นที่เพาะปลูกในภาคการเกษตร คือ พืชไร่และพืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งส่งเข้าสู่ตลาดกลางกรุงเทพฯ มีมูลค่าประมาณ 2,455.59 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นการขาดแรงงานส่งผลกระทบต่อ การเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรดังที่กล่าวมาแล้ว

ข้างต้นนั้น ผลกระทบต่อมาก็จะตกอยู่กับผู้บริโภค ที่จะขาดแคลนอาหาร และส่งผลต่อไปยังรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทย นอกจากนี้ยังได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อภาคการผลิตอื่นๆทั้งในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและภาคบริการ เช่น การขนส่งสินค้า การบริการรถโดยสาร เป็นต้น

4) ผลผลิตและแรงงานต่อผลิตภาพของการผลิตในภาคเกษตร เนื่องจาก การกำหนดประเภทงานและจำนวนคนต่างด้าวที่ผ่อนผัน ให้จ้างแรงงานในแต่ละกิจการของไทย ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติและต่อการทำการเกษตรของจังหวัด ตากอาทิ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 ผ่อนผันให้จ้างแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตาก เฉพาะกิจการก่อสร้าง พืชไร่ สวนกาแฟ จำนวนไม่เกิน 955 คน ขณะที่ความต้องการแรงงานภาคเกษตรมีประมาณ ปีละ 40,000 คน ภาคอุตสาหกรรมและอื่นๆ ประมาณ 20,000 คน ทำให้เกิดแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนมากยากแก่การควบคุม

5) แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่เกิดรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดระนองโดยเฉพาะในกิจการประมง กิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล หากไม่มีแรงงานต่างด้าวรัฐจะสูญเสียเงินจำนวนมาก โดยในปี 2541 มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้รวมทั้งสิ้น 52,628 เมตริกตัน มูลค่า 2,831.2 ล้านบาท ปลาเปิด ปริมาณ 10,984 เมตริกตัน มูลค่า 70 ล้านบาท ส่วนการค้าชายแดนมีมูลค่าการส่งออก 2,842.3 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 286 ล้านบาท (ข้อมูลจากรายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคใต้ ปี 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้)

5. สรุปข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวภาคเกษตร

จากการศึกษาพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากและจังหวัดระนอง พอที่จะสรุปข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวภาคเกษตรได้ดังนี้

- 1) ให้มีการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน
- 2) เสนอความต้องการตามประเภทของงาน และปริมาณที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
- 3) ให้นำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง โดยการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นประเทศต้นสังกัดของแรงงานเหล่านั้นเพื่อส่งแรงงานเข้ามาทำงานในประเทศไทย
- 4) ให้ภาคราชการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานฯ มหาตไทย สาธารณสุข ฝ่ายทหาร ภาคเอกชน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกำหนดมาตรการควบคุม เพื่อป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคง สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม
- 5) สำหรับกิจการที่อยู่ตามชายแดน อาจใช้ระบบทำงานแบบเข้ามาเย็นกลับ โดยจัดที่พักของแรงงานต่างด้าวที่อยู่ตามชายแดนของประเทศต้นสังกัดของแรงงานเหล่านั้น

6) จัดทำประวัติทะเบียน ระบบบันทึกข้อมูล และบัตรประจำตัว
ตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวให้เป็นปัจจุบันเสมอโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสะดวกใน
การควบคุม ตรวจสอบและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

7) จัดให้มีระบบสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค ตลอด
ทั้งกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุข

8) ให้คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวท้องถิ่น มีบทบาท
และหน้าที่ ที่สามารถกำหนดมาตรการเพิ่มเติมที่เห็นว่าเหมาะสมในการควบคุมแรงงาน
ต่างด้าว

9) ประสานงานกับประเทศพม่า เพื่อไปตั้งฐานการผลิตที่ประเทศพม่า

สารบัญ

หน้า

①	การศึกษาข้อมูลและผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อการเกษตรในกรณีจังหวัดตาก	
1.	ข้อเท็จจริง	1
2.	มูลเหตุจูงใจแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาใน ประเทศไทย	2
3.	การดำเนินการของรัฐ	3
4.	ผลกระทบอันเนื่องมาจากมาตรการการผลักดัน แรงงานต่างด้าวของรัฐ	5
5.	ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว	9
6.	แนวทางในการแก้ไข	10
②	การศึกษาข้อมูลและผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อการเกษตรในกรณีจังหวัดระนอง	
1.	ข้อเท็จจริง	16
2.	มูลเหตุจูงใจให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาใน ประเทศไทย	17
3.	การดำเนินการของรัฐ	17
4.	ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ในจังหวัดระนอง	18
5.	แนวทางแก้ไข	20
③	สรุปข้อเสนอแนะ	22

ภาคผนวก

1. ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาล
แห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง (1)
2. มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว (2)
3. ตารางสถิติ (3)
 - ตารางที่ 1 จำนวนประชากรแยกรายอำเภอในจังหวัดตาก (3-1)
 - ตารางที่ 2 จำนวนประชากรแยกเป็นวัยแรงงานในจังหวัดตาก (3-2)
 - ตารางที่ 3 ตารางแสดงพื้นที่ถือครองสำหรับการเกษตร
ในจังหวัดตาก ปี 2541 (3-2)
 - ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนการอนุญาตการจ้างแรงงานต่างด้าว
ผิดกฎหมายปี 2543 จำแนกตามประเภทกิจการและพื้นที่ (3-3)
4. แผนที่จังหวัดตาก (4)
5. แผนที่จังหวัดระนอง (5)

1 การศึกษาข้อมูลและผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อการเกษตรในกรณีจังหวัดตาก

1. ข้อเท็จจริง

จังหวัดตาก เป็นจังหวัดหนึ่งใน 17 จังหวัดของภาคเหนือ ซึ่งอยู่ก่อนไปทางทิศตะวันตก ทิศเหนือติดต่อกับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูนและลำปาง ทิศใต้ติดต่อกับ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครสวรรค์และกาญจนบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับ จังหวัดสุโขทัย ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า โดยมีแม่น้ำเมยเป็นเส้นแบ่งพรมแดน ซึ่งประกอบด้วย 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตาก บ้านตาก สามเงา แม่สอด แม่ระมาด ท่าสองยาง พบพระ อุ้มผาง และกิ่งอำเภอวังเจ้า มีพื้นที่ทั้งสิ้น 10.25 ล้านไร่ (16,406.65 ตร.กม.) และมีประชากร ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2541 รวมทั้งสิ้น 460,404 คน โดยเป็นผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน 159,303 คน หรือ ประมาณ 48 % แยกเป็นผู้มีงานทำในภาคเกษตร 73,739 คน หรือ ประมาณร้อยละ 46 ของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานทั้งหมด ที่เหลือทำงานอยู่ในนอกภาคเกษตร (ตารางที่ 1, 2)

จังหวัดตาก มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ในปี 2542 จำนวน 919,569 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8.97 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีจำนวนครัวเรือนเกษตร 580,082 ครัวเรือน เฉลี่ยพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 13.44 ไร่/ครัวเรือน พื้นที่ที่เกษตรกรถือครองประมาณร้อยละ 80 เป็นพื้นที่ของตนเอง จากพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมดนั้น เป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมา คือ พื้นที่ทำนา และไม้ผลไม้ยืนต้นสำหรับพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดตาก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว มันฝรั่ง และพืชผักอื่น ๆ เช่น กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี ผักกาดหัว เป็นต้น ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงจากพืชไร่มาปลูกไม้ผล พืชผักและดอกกุหลาบเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพืชผักและดอกกุหลาบส่งไปขายกรุงเทพฯประมาณร้อยละ 80-90 ของปริมาณทั้งหมดที่ซื้อขายในกรุงเทพฯ

จากข้อมูลของสภาหอการค้าจังหวัดตาก พบว่า ในการทำกิจกรรมภาคเกษตรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากต่างด้าวประมาณ 40,000 คนต่อปี โดยแรงงานต่างด้าวในภาคเกษตรกรรม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) แรงงานในภาคเกษตรตามฤดูกาล ได้แก่ แรงงานในการทำพืชไร่ ทำนา เป็นแรงงานที่จะใช้ช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 3 เดือน
- 2) แรงงานภาคเกษตรเชิงอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่

- แรงงานในการทำพืช ผัก เช่น มะเขือยาว กระหล่ำปลี ผักทอง รวมทั้ง กุหลาบ เป็นต้น
- แรงงานทำพืชสวน เช่น สวนส้ม สวนมะละกอ
- แรงงานอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่ โรงงานผลิตอาหารกระป๋อง โกดังสินค้าเกษตร

ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากพม่า ทั้งนี้เพราะจังหวัดตากเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการผ่อนผันให้จ้างแรงงานชาวพม่าได้ เนื่องจากมีชายแดนติดต่อกับพม่ายาวกว่า 580 กม. ครอบคลุมถึง 5 อำเภอซึ่งตะวันตก ได้แก่ อำเภอแม่สอด แม่ระมาด ท่าสองยาง พงพระ และอุ้มผาง มีพื้นที่เกษตร 766,000 ไร่ จำนวนเกษตรกร 20,000 รายมูลค่าการผลิต 10,000 ล้านบาท/ปี โดยเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรต่างๆแก่การบริโภคของประเทศมากกว่า $\frac{3}{4}$ ของประเทศ มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานภาคเกษตรกว่า 50,000 คน ขณะเดียวกันสภาพภูมิประเทศ เศรษฐกิจ ประเพณีท้องถิ่น ปัญหาเคลื่อนย้ายของประชากร และปัญหาอื่น ๆ ก็ต่างจากท้องถิ่นทั่วไป สภาพดังกล่าวทำให้เจ้าของกิจการตามชายแดนไทยจำเป็นต้องจ้างแรงงานชาวพม่า จนเป็นประเพณีของท้องถิ่นมานานกว่า 20 ปี นอกจากนี้ จากการสอบถามอัตราค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรพบว่า อัตราค่าจ้างของแรงงานพม่าเฉลี่ยประมาณ 60 บาท/วัน ขณะที่อัตราค่าจ้างแรงงานไทยเฉลี่ยประมาณ 120 บาท/วัน ประกอบกับสาเหตุจากการผิดเคืองทางเศรษฐกิจในประเทศพม่า ตลอดจนปัญหาจากการสู้รบระหว่างทหารรัฐบาลกับชนกลุ่มน้อย ทำให้แรงงานพม่าล้นไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งทำรายได้ดีกว่าในประเทศพม่า และส่วนใหญ่จะเข้ามาทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลน อันเนื่องมาจาก การพัฒนาประเทศในภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรมของไทยได้ส่งผลให้ประเทศขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ และความไม่นิยมของแรงงานไทยในการทำงานที่ซ้ำซาก จำเจ และงานหนัก เช่น งานก่อสร้าง งานการเกษตร และงานแบกหาม ทำให้นายจ้างนิยมจ้างแรงงานต่างด้าวจากพม่า

2. มูลเหตุจูงใจแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศไทย

- 1) สภาพเศรษฐกิจในประเทศพม่าไม่เกื้อกูลต่อการทำงาน และประชากรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
- 2) สภาพภูมิประเทศชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เอื้ออำนวยต่อการลักลอบเข้าเมือง เนื่องมาจากแม่น้ำเมยซึ่งมีความตื้นเขินและแคบ สามารถใช้เป็นช่องทางหลบหนีได้ง่าย ตลอดจนประเทศพม่าไม่มีมาตรการในการควบคุมผู้หลบหนีออกนอกประเทศ

3) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถ ควบคุมดูแลแนวชายแดนได้อย่างทั่วถึง จากสภาพแนวชายแดนที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพหลบหนีเข้ามาได้โดยง่าย ประกอบด้วย อัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีน้อย จึงไม่สามารถควบคุมสกัดกั้นได้ทุกจุด

4) ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนชายแดน มีความใกล้ชิดกันสามารถไปมาหาสู่กันเป็นประจำ มีความสัมพันธ์ระดับครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมือง

5) การขาดแคลนแรงงานของประเทศไทย จากการพัฒนาประเทศในภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้ประเทศขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ ทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องหาแรงงานไร้ฝีมือมาทดแทนโดยการจ้างแรงงานต่างด้าว

6) การอนุญาตผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แรงงานต่างด้าวหลังไหลเข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากมากขึ้น และลักลอบสู่จังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดชั้นในมากยิ่งขึ้น

3. การดำเนินการของรัฐ

การดำเนินการตามนโยบายจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้เริ่มดำเนินการดังนี้

1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2539 ได้ผ่อนผันให้แรงงานต่างชาติผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่ทำงานกับนายจ้างในพื้นที่ 43 จังหวัด (รวมทั้ง กทม.) ก่อนวันที่ 25 มิถุนายน 2539 ได้รับอนุญาตให้ทำงานในสาขาอาชีพที่กำหนด โดยต้องเข้ารายงานและประกันตนต่อกองบัญชาการตรวจคนเข้าเมือง และขอใบอนุญาตทำงานกับกรมการจัดหางานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2542 มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการจ้างงานคนไทย แทนคนต่างด้าว ตามที่รัฐบาลมีนโยบายส่งกลับบุคคลต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา โดยคณะกรรมการส่งกลับจะผ่อนผันให้ทำงานได้เป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งมติดังกล่าว กำหนดให้จ้างงานต่างด้าวเหล่านั้นได้ไม่เกิน 86,895 คน ใน 37 จังหวัด และ 18 กิจการ ตามความจำเป็น ได้แก่ 1. ประมงทะเล 2. ต่อเนื่องจากประมงทะเล 3. โรงงานปลาป่น 4. ก่อสร้าง 5. สวนผักผลไม้ 6. พืชไร่สวนกาแฟ 7. โรงสีข้าว 8. โรงงานทำอิฐ 9. โรงงานทำโอ่ง/เครื่องเคลือบดินเผา 10. ไร่อ้อย 11. เหมืองแร่และเหมืองหิน 12. สวนยางพารา 13. สวนปาล์ม 14. เลี้ยงหมู 15. เลี้ยงกุ้ง 16. เก็บสินค้าในโกดัง 17. ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ 18. เดินเรือ

อย่างไรก็ตาม ส่วนประเภทงานที่กำหนดตามมติ ยังไม่อาจครอบคลุม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และปัญหาตามความเป็นจริง ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามมตินี้ได้

3) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 ได้อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวทำงานได้อีก 1 ปี (สิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม 2544) ใน 37 จังหวัด 18 กิจการ จำนวนไม่เกิน 106,684 คน มีแรงงานต่างด้าวได้รับการผ่อนผันอนุญาตทำงานปี 2543 ใน 18 จังหวัด 37 จังหวัด รวม 99,656 คน ทำงานในภาคเกษตร 51,576 คนหรือร้อยละ 51.74 ของแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันอนุญาตทำงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มกราคม 2544) เรียงลำดับกิจการจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ต่อเนื่องจากประมงทะเล 29,747 คน 2) สวนยางพารา 23,530 คน
- 3) ประมงทะเล 11,700 คน 4) สวนผัก ผลไม้ 9,678 คน 5) ก่อสร้าง 8,365 คน
- 6) โรงสีข้าว 3,176 คน 7) เลี้ยงหมู 2,650 คน 8) ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ 2,548 คน
- 9) ไร่อ้อย 1,572 คน 10) เก็บสินค้าในโกดัง 1,418 คน 11) โรงงานทำอิฐ 1,361 คน
- 12) เลี้ยงกุ้ง 901 คน 13) พืชไร่ สวนกาแฟ 884 คน 14) เหมืองแร่และเหมืองหิน 710 คน
- 15) สวนปาล์ม 661 คน 16) โรงงานทำโอ่ง/เครื่องเคลือบดินเผา 425 คน 17) โรงงานปลาป่น 171 คน 18) คานเรือ 159 คน

สำหรับจังหวัดตากอนุญาตในกิจการก่อสร้าง สวนกาแฟ และกิจการพืชไร่ จำนวนไม่เกิน 955 คน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประกันตัว ตรวจสุขภาพ และพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 จากการดำเนินการมีนายจ้างที่ได้รับการผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าว ทั้งสิ้น 229 ราย คนต่างด้าว รวม 915 คน แยกเป็นประเภทกิจการก่อสร้าง 40 ราย คนต่างด้าว 261 คน และกิจการพืชไร่ สวนกาแฟ 189 ราย คนต่างด้าว 654 คน

ส่วนกิจการที่ไม่ได้รับการผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวให้ดำเนินการผลักดันจับกุม และสกัดกั้นไม่ให้เข้ามาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีมาตรการรองรับผลกระทบ คือ จัดหาแรงงานไทยเข้าทำงานทดแทน

อย่างไรก็ดีในทางปฏิบัตินั้นปรากฏว่า ด้วยข้อจำกัดในการออกใบอนุญาตให้คนต่างชาติผู้หลบหนีเข้าเมือง สามารถทำงานได้เพียงเฉพาะในกรอบสาขาอาชีพที่กำหนดไว้ทำให้ยังคงมีแรงงานต่างชาติจำนวนมากที่ตกค้างอยู่นอกระบบ ไม่อาจไหลเข้ามาสู่การควบคุมของทางราชการได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้รัฐบาลเองก็มีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารประเทศบ่อยครั้ง จึงทำให้การติดตามแก้ไขปัญหาแรงงานต่างชาติขาดความต่อเนื่องยังไม่อาจประสบความสำเร็จตามมาตรการที่คาดไว้ ในขณะเดียวกันก็เกิดขบวนการแสวงหาประโยชน์ อาศัยช่องว่างของความต้องการแรงงานระดับล่างภายใน

ในประเทศรับจ้างนำพาแรงงานต่างชาติ จากจังหวัดชายแดน เข้าไปสู่จังหวัดชั้นใน ของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างชาติครั้งใหญ่ ทั้งในกลุ่มที่จดทะเบียนแรงงานแล้ว และกลุ่มที่อพยบเข้ามาใหม่จากประเทศเพื่อนบ้านเข้าไปสู่ส่วนกลางของประเทศมากขึ้น อันส่งผลกระทบต่อการใช้มาตรการควบคุมแรงงานต่างชาติผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของรัฐบาลเป็นอย่างมาก

4) การหาแรงงานไทยทดแทน

ตามที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยให้ผลักดันแรงงานต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักรอย่างจริงจัง ส่งผลให้ผู้ประกอบการหลายแห่งต้องขาดแคลนแรงงานที่ใช้ในกระบวนการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งมีสถานประกอบการกว่า 100 แห่ง บางแห่งต้องหยุดกิจการชั่วคราวและบางแห่งต้องเลิกกิจการไป จากปัญหาดังกล่าวกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม จึงมอบหมายให้บัณฑิตอาสาดำเนินการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหา ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ทำให้ทราบว่ามีความว่างงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประสงค์จะทำงานนอกท้องถิ่นของตนเองเป็นจำนวนมากกว่า 100,000 คน ดังนั้นสำนักงานจัดหางานจังหวัดตาก จึงได้ประสานกับกองบริการจัดหางาน กรมการจัดหางาน ดำเนินการจัดประชุมนายจ้างผู้ประกอบการที่ประสงค์จะจ้างแรงงานไทยเข้าทำงาน ทดแทนแรงงานต่างด้าวขึ้น ในวันที่ 9 สิงหาคม 2543 ณ วัฒนาวิลเลจรีสอร์ท อำเภอแม่สอด โดยเชิญจัดหาแรงงานจังหวัดและบัณฑิตอาสาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวม 11 จังหวัด เข้าร่วมประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำสถานประกอบการได้พบปะหารือ กำหนดแนวทางในการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่อำเภอแม่สอด หลังจากนั้นบัณฑิตอาสาจะได้กลับไปและประกาศหาแรงงานไทยที่จะไปทำงานที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปรากฏว่ามีแรงงานที่ว่างงานต้องการไปทำงาน 100 กว่าคน และไปทำงานได้ไม่ถึงเดือนก็ขอกลับบ้านหมด ทั้งนี้เนื่องจากมีบางคนติดยาบ้า มีวัฒนธรรมเข้ากันไม่ได้ ทนงานหนักไม่ไหว

4. ผลกระทบอันเนื่องมาจากมาตรการการผลักดันแรงงานต่างด้าวของรัฐ

4.1 ในด้านความมั่นคง ชาวพม่าที่ถูกผลักดันออกมาสู่ชายแดน จะกลับออกไปสู่ประเทศพม่าในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เนื่องจากพม่าไม่สามารถจ้างงานในภาค การลงทุนต่างๆ เพื่อรองรับแรงงานที่มีอยู่ได้อย่างพอเพียง เมื่อไม่มีงานทำก็จะลักลอบเข้ามาในประเทศไทยอีก ชาวพม่าที่ถูกผลักดันออกมาจะค้ำคั่งอยู่ในบริเวณชายแดน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งคาดว่าจะมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 3 ของแรงงานพม่าทั้งหมดในประเทศไทย คือ จำนวนประมาณ 3 - 4 แสนคน นอกจากนี้มาตรการดัง

กล่าวยังเป็น การเพิ่มแรงกดดันให้แรงงาน ต่างตัว ในการหาทางหลบหนีเข้าสู่จังหวัด ขึ้นในของประเทศ เพื่อหาแหล่งงานและที่พักพิงที่ปลอดภัยกว่า และมีค่าจ้างสูงกว่า

4.2 ปัญหาสังคม การใช้มาตรการส่งกลับแรงงานพม่าที่มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจพบว่าแรงงานเหล่านั้นอาจตกค้างอยู่ที่ชายแดนนอกกระบวนการควบคุมของรัฐ บางส่วนอาจหนีหลบหนีเข้าเมืองหรือหลบซ่อนตามแนวชายแดน บางส่วนจะย้ายถิ่นไปในพื้นที่ที่ที่พักพิงผู้หนีภัยจากการสู้รบ เป็นภาระของท้องถิ่นในการต้องเลี้ยงดูเหมือนผู้อพยพ และอาจก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสาธารณสุขตามมา นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวหาก ขาดรายได้ก็อาจจะก่อปัญหาปล้น ژی หรือก่ออาชญากรรมอื่นๆ สร้างปัญหาให้กับ ประชาชนตามแนวชายแดนได้

4.3 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มาตรการของรัฐในเรื่องการ จ้างแรงงานชาวพม่าได้ส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพทางสังคมแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและ กันของราษฎรทั้งสองประเทศในพื้นที่ชายแดน เนื่องจากราษฎรไทยและพม่า ตลอดจน ชนกลุ่มน้อยต่างได้มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มาเป็นเวลายาวนานกว่า 20 ปี จนถือเป็น ประเพณีปฏิบัติ โดยราษฎรไทยจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวในภาคที่ขาดแคลน ลูกจ้างแรงงานคนไทย เช่น งานเกษตรกรรม งานบ้าน กรรมกร ในขณะที่ชาวพม่า และชนกลุ่มน้อยก็จำเป็นต้องมีรายได้เพื่อการดำรงชีพ นอกจากนี้อาจส่งผลกระทบต่อ ความรู้สึกและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศในระดับรัฐด้วย เนื่องจากผลของการ ปฏิบัติต่อราษฎรพม่า จนทำให้เกิดกรณีพิพาทระหว่างประเทศ และพม่าได้สั่งปิดพรมแดนห้ามชาวพม่าและชาวต่างประเทศข้ามแดนมายังฝั่งพม่า

4.4 การส่งออก ในเขตอำเภอแม่สอดและอำเภอบางระมาด จังหวัดตาก มี โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกจำนวน 136 โรงงาน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก ประมาณ 6,837.60 ล้านบาท ซึ่งรายได้จากกำไรในการผลิตได้ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภายใน ประเทศ โดยมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบและแรงงานภายในประเทศ คิดเป็นมูลค่าร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกรวม โดยมีการใช้วัตถุดิบในประเทศร้อยละ 35 การจ้างแรงงานร้อยละ 10 และกำไรจากการบริหารร้อยละ 15 ซึ่งมาตรการการผลักดันแรงงาน ต่างตัวได้ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตเพื่อการส่งออกต้องหยุดชะงักส่งผลกระทบต่อ เนื่องถึงการส่งออกโดยรวมและเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้การผลักดันแรงงานอาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้าของไทยในตลาดโลกได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ในการผลิตอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมของไทยในหลาย กิจกรรม ต้องประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เป็นคนไทย ประกอบกับอัตราค่าจ้างของแรงงานไทยนั้นยังมีมาตรฐานสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานต่างด้าวหลายเท่า

ซึ่งหากมีการผลักดันแรงงานต่างด้าวออกไป ก็จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกของไทยที่สูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าในตลาดโลกได้

4.5 ด้านการลงทุน ผู้ประกอบการทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่เคยมีการลงทุนในเขตจังหวัดตาก หรือจังหวัดอื่นนั้น จะได้รับผลกระทบจากการผลักดันแรงงานต่างด้าว คือ ต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานในอัตราที่สูงขึ้น เนื่องจากแรงงานไทยจะมีอัตราค่าจ้างในมาตรฐานที่สูงกว่าแรงงานต่างชาติหลายเท่า ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานไทยมีระดับการศึกษาสูงขึ้น จึงไม่นิยมทำงานทั้งในภาคการผลิตอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมในประเทศไทย แต่ออกไปทำงานในต่างประเทศแทน เนื่องจากได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า โดยทางหอการค้าจังหวัดตากได้รับเรื่องร้องเรียนจากกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดตาก ซึ่งได้ร้องเรียนถึงความเดือดร้อนจากการที่โรงงานที่โรงงานต้องปิดกิจการ อันเนื่องมาจากการผลักดันแรงงานต่างด้าว ดังนี้

- ถูกปรับการส่งมอบล่าช้า หลังจากส่งสินค้าไม่ทันตามกำหนดสั่งซื้อ
- ถูกระงับการสั่งซื้อ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 8,000 บาท
- สต็อกวัตถุดิบตกค้าง คิดเป็นมูลค่าประมาณ 4,000 บาท
- เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) คิดเป็นมูลค่ากว่า 2,000 ล้านบาท
- แรงงานไทยกว่า 4,000 คน ต้องถูกปลดจากงาน
- แรงงานที่ส่งกลับไม่สำเร็จจะกลายเป็นปัญหาแก่ราษฎรชายแดน
- แรงงานไทยและพม่าไม่มีเงินจ่ายค่าจ้าง เพราะการจับกุมทันที เตรียมเงินสำรองไม่ทัน
- เกิดผลกระทบต่อเนื่องจากการผลิต (Supplier)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้ประกอบการจะได้รับผลตอบแทนที่ลดลง ดังนั้นจึงเกิดการย้ายฐานการผลิตออกไปในเขตอื่นๆที่สามารถหาแรงงานได้ง่าย ซึ่งในเขต 3 อำเภอ ชายแดนจังหวัดตาก ได้แก่ อำเภอแม่สอด พบพระ และแม่ระมาด นับว่าเป็นเขตที่นักลงทุนให้ความสนใจที่จะทำการย้ายฐานการผลิตเข้ามาอีกเป็นจำนวนมาก โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 180 โรงงาน เงินลงทุน 937.1 ล้านบาท มีการจ้างแรงงานต่างด้าว 37,000 คน ซึ่งหากไม่มีการทบทวนมติ ครม. หรือมีมาตรการอื่นมาช่วยเหลือแก้ไข โรงงานเหล่านั้นก็ต้องปิดตัวลงเกือบทั้งหมดและย้ายฐานการผลิตสู่ประเทศอื่น

4.6 มาตรการผลักดันแรงงานต่างด้าว ได้ส่งผลกระทบต่อวงจรรทางเศรษฐกิจของราษฎรในท้องถิ่น ซึ่งสูญเสียกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค จากแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันมีแรงงานไทยจำนวน 3,570 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อคน 4,500

บาท/เดือน (16.06 ล้านบาท/เดือน) แรงงานพม่าจำนวน 20,231 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อคน 3,500 บาท/เดือน (70.81 ล้านบาท/เดือน)ทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นแพร่สะพัดเป็นมูลค่าประมาณ 1,042.44 ล้านบาทต่อปี หรือประมาณ 2.86 ล้านบาทต่อวัน ซึ่งผลกระทบดังกล่าวจะส่งผลต่อเนื่องไปสู่กิจการอื่นๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยในที่สุดแล้วมาตรการของรัฐอาจก่อให้เกิดการล่มสลายของภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน

- ไม่มีกรรมกรส่งของ /แบกหามในโกดัง
- ร้านขายของตามแนวชายแดนขายสินค้าไม่ได้ เนื่องจากไม่มีคนซื้อสินค้า
- การจ้างงานตามร้านค้า เช่นงานขายของ ส่งของหน้าร้าน เนื่องจากลูกค้าจำนวนมากเป็นชาวพม่า ไม่สามารถหาแรงงานไทยที่พูดภาษาพม่าได้
- การจ้างงานตามบ้าน ได้แก่ งานคนสวน งานรับใช้ในบ้าน ซึ่งเป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำ
- การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม การขยายตัวของอุตสาหกรรมทำให้มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานกึ่งฝีมือจำนวนมาก ในขณะที่เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในท้องถิ่น แรงงานต่างด้าวจึงมีความสำคัญต่อภาคการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมาตรการผลักดันแรงงานต่างด้าวก็จะส่งผลให้กิจการต่างๆต้องขาดแรงงานในการผลิต จนอาจต้องปิดกิจการลงได้

4.7 นอกจากนี้จะเกิดปัญหาในกิจการที่มีการเข้าออกแรงงานสูงและแรงงานตามฤดูกาล เช่น แรงงานในกิจการประมง การเกษตร และก่อสร้าง

4.8 เมื่อมีผู้ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจในประชาชนกลุ่มต่างๆ ซึ่งหากไม่สามารถหาข้อยุติได้ ก็อาจเกิดความรุนแรง ลูกหลานบานปลาย จนกระทั่งเกิดการชุมนุมประท้วงได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคม และเศรษฐกิจตามมา

อย่างไรก็ตาม ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างชาติในพื้นที่ชายแดน จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสีย ต่อเนื่องไปถึงการแก้ไขปัญหาในปัญหาระดับชาติ และไม่ควรถูกส่งผลกระทบต่อความเป็นอุปสรรคในการแก้ไขภาวะวิกฤติตกต่ำทางเศรษฐกิจ เพื่อความอยู่รอดของประเทศโดยรวม รวมทั้งต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อปัญหาสังคมไทยต่อความมั่นคงของชาติ ต่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ทั้งทางด้านสังคม การเมือง การค้า การลงทุนในอนาคต ตลอดจนปัญหาที่อาจเกี่ยวเนื่องไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคอื่น ๆ ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวได้

5. ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว

จากการลักลอบเข้ามาในแนวชายแดนจังหวัดตากของแรงงานต่างด้าวพบว่า ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่มีความสำคัญยิ่ง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งในแง่ของจำนวนการเข้ามา และการกระจายออกไปลักลอบทำงานในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ซึ่งพอจะสรุปปัญหาที่สำคัญได้ดังนี้

5.1 ปัญหาทั่วไป

1) ปัญหาสังคม เช่น มีการจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน คนในชุมชนตกงาน ก่อให้เกิดอาชญากรรม ชุมชนมีสภาพแออัด มีเด็กเร่รอนจรจัด ขอดทาน อันเกิดจากลูกที่เกิดจากแรงงานเหล่านี้

2) ปัญหาความมั่นคง เช่น การไม่ยอมรับจากภาครัฐพม่า ในกรณีผูกผลักดันโดยอ้างว่ามีใช่เป็นพลเมืองของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเชื้อสายบังคลาเทศ

3) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4) ปัญหาสาธารณสุข ชุมชนสกปรก มีโรคติดต่อแพร่ระบาด และพาหนะนำพาโรคติดต่อ ได้แก่ โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคไทฟอยด์ กามโรค และเชื้อไวรัส

5) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น หน่วยงานบริการประชาชนมีภาระเพิ่มขึ้นเสียงบประมาณในการปราบปราม

5.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร

ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตรในพื้นที่จังหวัดตากก็มีเหมือนปัญหาทั่วไปแต่ไม่ใช่เป็นปัญหาใหญ่ ปัญหาใหญ่ที่สำคัญเกิดจากการไม่มีแรงงานต่างด้าวมาทำงาน การขาดแรงงานต่างด้าวจะส่งผลกระทบต่อดังนี้

1) การขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากความจำเป็นของการจ้างแรงงานต่างด้าวพม่าหมุนเวียนตามฤดูกาลยังคงสูง เพราะกิจการทางการเกษตรมีการขยายตัวและกระจายหลากหลายมากขึ้น นอกจากข้าวโพด ก็ยังมีผัก ซึ่งมีวงจรปลูกต่อเนื่องตลอดทั้งปี ผลไม้หนานาชนิด และไม้ดอกไม้ประดับ เช่น กุหลาบ เป็นต้น ลักษณะกิจการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการเอง ในขณะที่แรงงานไทยในภาคการเกษตรในจังหวัดตากและจังหวัดใกล้เคียงมีค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพอ รวมทั้งความไม่สามารถหาแรงงานจากภาคอื่นมาทดแทน รวมทั้งธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติของการจ้างงานในท้องถิ่น ที่คุ้นเคยกันมาแต่ดั้งเดิม ทำให้ไม่มีปัญหาระหว่างผู้จ้างและแรงงานต่างด้าว จึงไม่นิยมที่จะจ้างแรงงานจากต่างถิ่นซึ่งค่าจ้างแพงกว่าและแรงงานไทยไม่นิยมย้ายถิ่น มีผลต่อเนื่องถึงเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัด

2) ผลผลิตและแรงงานต่อผลิต ภาพของการผลิตในภาคเกษตร เนื่องจากการกำหนดประเภทงานและจำนวนคนต่างด้าวที่ผ่อนผัน ให้จ้างแรงงานในแต่ละกิจการของไทย ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติและต่อการทำการเกษตรของจังหวัด อาทิ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 ผ่อนผันให้จ้างแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตาก เฉพาะกิจการก่อสร้าง พืชไร่ สวนกาแฟ จำนวนไม่เกิน 955 คน ขณะที่ความต้องการแรงงานภาคเกษตรมีประมาณ ปีละ 40,000 คน ภาคอุตสาหกรรมและอื่นๆ ประมาณ 20,000 คน ทำให้เกิดแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนมากยากแก่การควบคุม

3) เกิดความเสียหายทางภาคเกษตรกรรม คือ

- ขาดแรงงานที่จะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ไม่อาจเก็บเกี่ยวผลผลิตส่งตลาดได้
- ขาดแรงงานดูแลและรักษา
- ขาดแรงงานทดแทน เนื่องจากแรงงานไทยไม่นิยมที่จะทำงาน

เช่น กลุ่มผู้ปลูกกุหลาบได้รับความเดือดร้อนจากการที่ดอกไม้บานแล้วเก็บเกี่ยวไม่ทัน และขาดแรงงานในการพ่นสารเคมี ซึ่งความเสียหายดังกล่าวคิดเป็นมูลค่าประมาณ วันละมากกว่า 10 ล้านบาท

4) ผลกระทบต่อผู้บริโภค อำเภอพบพระ อำเภอแม่สอด และอำเภอบางระมาด จังหวัดตาก มีพื้นที่เพาะปลูกในภาคการเกษตร คือ พืชไร่และพืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งส่งเข้าสู่ตลาดกลางกรุงเทพฯ มีมูลค่าประมาณ 2,455.59 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นการขาดแรงงานส่งผลกระทบต่อ การเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผลกระทบต่อมาก็จะตกอยู่กับผู้บริโภค ที่จะขาดแคลนอาหาร และส่งผลกระทบต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทย

นอกจากนี้ยังได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อภาคการผลิตอื่นๆทั้งในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและภาคบริการ เช่น การขนส่งสินค้า การบริการรถโดยสาร เป็นต้น

6. แนวทางในการแก้ไข

1) ผ่อนปรนให้มีการใช้แรงงานต่างชาติชาวพม่า ตามแนวชายแดนจังหวัดตาก

2) กำหนดมาตรการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อนำมาใช้เป็นมาตรการควบคุมดูแลการใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาในด้านอื่น ๆ โดยพิจารณาจากกลุ่มแรงงานดังนี้ คือ แรงงานภาคอุตสาหกรรม แรงงานภาคเกษตร แรงงานตามบ้านและกรรมกร

3) ควบคุมและผลักดันผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่งอยู่นอกกระบวนการควบคุมดูแลของสถานประกอบการหรือนายจ้างอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเจรจาทำความเข้าใจ และประสานงานขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของประเทศพม่า

4) ขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องของการเกษตรที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมตามธรรมชาติหรือกลุ่มประเภทที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากแต่ขาดแคลนแรงงานคนไทยซึ่งอยู่ตามจังหวัดชั้นในหรือส่วนกลาง ได้ขยายตัวออกมายังพื้นที่ชั้นนอกของประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งกลับประเทศได้ในอนาคต ภายใต้มาตรการควบคุมดูแลการใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

5) กำหนดแบ่งพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นสัดส่วนและมีให้ส่งผลกระทบต่อกันระหว่างภาคธุรกิจต่าง ๆ เช่น พื้นที่อยู่อาศัย และพาณิชย์กรรม พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และอนุรักษ์ธรรมชาติ

6) สนับสนุนให้มีการเจรจาระหว่างภาคธุรกิจไทยกับรัฐบาลพม่า เพื่อขยายเขตการลงทุนภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่ใช้แรงงานคนเข้าไปยังพื้นที่ชายแดนของประเทศพม่า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดูดซับค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า และเพื่อส่งเสริมให้แรงงานพม่าเดินทางกลับประเทศ

7) ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักการควบคุม และปฏิบัติเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมที่สามารถปฏิบัติได้

8) การผลักดันแรงงานต่างด้าวนอกราชอาณาจักรและการลดสัดส่วนการจ้าง แรงงานต่างด้าวโดยจ้างแรงงานไทยทดแทน

ให้มีการผลักดันแรงงานต่างด้าวประเภทเร่งด่วน รับจ้างทั่วไป และไม่มีที่พักพิงเป็นหลักแหล่ง หรือไม่มีนายจ้างสังกัด และกวดขันจับกุมออกนอกราชอาณาจักร ในขณะที่ให้กรมการจัดหางานเร่งจัดหาแรงงานไทยเข้าทดแทนแรงงานต่างด้าวอย่างเร่งด่วน โดยกำหนดประเภทกิจการที่ต้องจัดหาแรงงานไทยทดแทน และให้นายจ้างแจ้งความประสงค์และจำนวนความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนไว้ และเมื่อรัฐ

จัดหาแรงงานไทยทดแทนได้จำนวนเท่าใด ให้นายจ้างเลิกจ้างแรงงานต่างด้าวตามจำนวนนั้น จนกว่าจะสามารถจัดหาแรงงานไทยทดแทนได้ทั้งหมด จึงประกาศยกเลิกการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการและนายจ้างนั้น ต่อไป นอกจากนี้รัฐควรเร่งการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานไทย และเตรียมความพร้อมสำหรับราษฎรในท้องถิ่นเพื่อนำเข้าสู่ระบบงานในภาคต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ทดแทนแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียงในระยะต่อไป

9) แก้ไขและทบทวนจังหวัดและประเภทกิจการที่ผ่อนผัน

ควรมีการทบทวนจังหวัดและประเภทกิจการที่ได้รับการผ่อนผัน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2542 ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เนื่องจากมีการจำกัดประเภทกิจการไว้ในขณะที่ข้อเท็จจริงเป็นกิจการที่จำเป็นและขาดแคลนแรงงานและไม่สามารถจัดหาแรงงานไทยทดแทนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทำให้มีการลักลอบใช้แรงงานต่างด้าวต่อไป เป็นผลให้ไม่สามารถดำเนินมาตรการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ในจังหวัดตากได้มีการผ่อนผันในกิจการ 3 ประเภท คือ กิจการก่อสร้าง สวนกาแฟ และพืชไร่ ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง ในขณะที่ยังมีอีกหลายกิจการที่ยังจำเป็นจะต้องใช้แรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมเกษตร ไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ผล ฯลฯ

ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตาก โดยหอการค้าจังหวัดตาก ได้เสนอมาตรการให้แบ่งการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวออกเป็น 3 กลุ่มจังหวัด ดังนี้

- (1) จังหวัดทั่วไป
- (2) จังหวัดที่มีอาณาเขตติดชายแดน
- (3) จังหวัดที่มีการใช้แรงงานต่างด้าวในอาชีพประมง

ทั้งนี้การแบ่งการแก้ไขออกเป็น 3 กลุ่ม ตามจังหวัดดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นผลเนื่องมาจากปัญหาของแต่ละกลุ่มจังหวัดไม่เหมือนกัน และการแก้ไขปัญหาก็จะต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกัน

ส่วนในการกำหนดประเภทการจ้างงานโดยอาศัยพื้นฐานความเหมาะสมของงานและของพื้นที่ โดยให้ความผ่อนปรนต่อพื้นที่เขตเป้าหมายและยืดหยุ่นตามสภาพความจำเป็นและเหมาะสมของพื้นที่ โดยหอการค้าจังหวัดตากได้เสนอแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มกิจการในแต่ละจังหวัด โดยกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดนั้นๆ เป็นผู้พิจารณาแต่จะต้องได้รับเสียงกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดนั้นๆ ในการเพิ่มกิจการในจังหวัดแต่ละกิจการ ที่มีการใช้แรงงานต่างด้าวอยู่ในปัจจุบัน

- 10) มีมาตรการจัดระบบการ ควบคุมและตรวจสอบ ดังนี้
- (1) ต้องกำหนดเวลาเข้า-ออกที่ชัดเจนสำหรับแรงงานที่เข้ามาเย็นกลับ
 - (2) ต้องมีสถานที่พักในสถานประกอบการหรือนายจ้างจัดให้
 - (3) ต้องมียานพาหนะรับ-ส่งในการขนย้ายแรงงาน
 - (4) ต้องมีทะเบียนแรงงานของแต่ละประเภทกิจการที่ชัดเจน
 - (5) ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรที่ประเทศสัญชาติของ
แรงงาน ออกให้

ในทางปฏิบัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยการอนุมัติของ คณะรัฐมนตรี มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจตามมาตรา 17 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ตามความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวระดับจังหวัดรับผิดชอบและควบคุมการอนุญาตให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวชาวพม่าในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ตลอดจนพิจารณาอนุญาตให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการที่ขาดแคลนแรงงานไทยอย่างแท้จริง และกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานต่างด้าวต่อแรงงานไทยในสัดส่วนที่เหมาะสม ตามความเป็นจริงที่ขาดแคลนแรงงานไทย

11) การจดทะเบียนและการต่อใบอนุญาตแรงงาน

เพื่อเป็นการจูงใจให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบมากขึ้น ควรให้มีมาตรการกระตุ้นให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนและขออนุญาตได้ตลอดปี โดยให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวจังหวัด มีมาตรการควบคุมและตรวจสอบอย่างเข้มงวด รวมทั้งกำหนดบทลงโทษในกรณีที่นายจ้างไม่นำแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด

-ให้นายจ้างเป็นผู้ประกันตัวแรงงานต่างด้าวจากพม่าจากด้านตรวจคนเข้าเมือง และหากแรงงานต่างด้าวหลบหนี ให้นายจ้างเสียค่าปรับ 1,000 บาท ต่อแรงงานต่างด้าว 1 คน

-ให้มีกองทุนประกันรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวพม่า โดยนายจ้างเป็นผู้จ่ายเงินเข้ากองทุน หรือมีกองทุนประกันสังคม กองทุนใดกองทุนหนึ่งแล้วแต่กรณี ปีละ 1,200 บาท ต่อแรงงานต่างด้าว 1 คน แบ่งเป็น 4 งวด ๆ ละ 3 เดือน เพื่อควบคุมและรักษาโรคต่างๆที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่างด้าว เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุข

-ควรปรับปรุงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวพม่าให้อยู่ในอัตราที่จูงใจให้นายจ้างซึ่งหลากหลายอาชีพและมีระดับความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจ ยินยอมนำแรงงานต่างด้าวพม่าขอทำใบอนุญาตทำงาน

-จัดตั้งศูนย์ทะเบียนกลาง ควบคุมการเคลื่อนไหวและการทำงานของแรงงานต่างด้าวพม่า โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์และกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบศูนย์ดังกล่าวโดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลและอนุมัติให้จัดเก็บเงินค่าใช้จ่ายในการบริการศูนย์ จากการจ้างในอัตรา 100 บาท ต่อปีต่อแรงงานต่างด้าว 1 คน

-จะต้องมีมาตรการที่เข้มงวด ในการป้องกันไม่ให้แรงงานต่างด้าวพม่า ลักลอบเข้าไปทำงานในจังหวัดชั้นในอย่างจริงจังและต่อเนื่อง หลังจากผลักดันแรงงานต่างด้าวจากจังหวัดชั้นในมาอยู่ในจังหวัดชายแดนประเทศเรียบร้อยแล้ว

-ผ่อนผันให้จ้างแรงงานต่างด้าวชาวพม่าได้คราวละ 1 ปี และควรอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตระหว่างปีได้

-แรงงานต่างด้าวต้องมีบัตรประชาชนพม่า และหรือมีหนังสือรับรองสถานภาพเป็นชาวพม่า ที่ออกโดยหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลพม่า ในการจดทะเบียนเข้าเมืองของบุคคลเหล่านี้ให้ถูกต้อง โดยอ้างอิงบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรผ่านแดนของชาวพม่า ทั้งนี้จะเกิดประโยชน์เมื่อมีปัญหาในการติดตามและภาคีรัฐพม่าจะไม่ปฏิเสธการเป็นพลเมือง เมื่อถูกผลักดันให้กลับประเทศ

12) การมีส่วนร่วมในกลไกการจัดการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

ให้องค์กรท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกลไกการควบคุมดูแลกำกับระบบควบคุมแรงงานต่างด้าว รวมทั้งให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและจัดการปัญหา ร่วมกันระหว่างภาครัฐ อดต. ชุมชน ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชน

13) จัดระบบควบคุมเป็นมาตรการเฉพาะสำหรับการจ้างแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก อนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวโดยมีกำหนดระยะเวลา และกำหนดให้มีการจ้างแรงงานไทยเป็นสัดส่วน เช่นแรงงานต่างด้าว 80 คน/แรงงานไทย 20 คนในปีแรก และเพิ่มสัดส่วนสูงขึ้นในปีต่อไป เช่น 70:30 , 60:40 และ 50:50

14) ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แก้ไขพระราชบัญญัติ กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 ซึ่งมีอยู่ 39 อาชีพ ให้แรงงานต่างด้าวแบบมาเข้า-กลับเย็น สามารถทำงานได้ในบางประเภทตามสภาพความจำเป็นและเหมาะสมของพื้นที่ชายแดน

15) ให้เร่งรัดเจรจาในระดับรัฐบาลกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีมาตรการจัดส่งแรงงานเข้ามาอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามการแก้ไขถาวรเป็นไปได้ยาก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและภาวะแวดล้อมของพม่าที่ไม่เอื้ออำนวย ทั้งนี้รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะหน้าให้เป็นรูปธรรม โดยควรเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวนี้ให้คณะรัฐมนตรี เห็นชอบและมีผลดำเนินการโดยเร็ว เพื่อให้นักลงทุนเกิดความมั่นใจและขยายกิจการเข้าสู่พื้นที่ และพอเพียงที่จะรองรับแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่จะผลักดันสู่พื้นที่ชายแดน

นอกจากนี้ควรมีการการ ค้ำครองแรงงานคนไทย โดยในแต่ละ
จังหวัดควรมีการควบคุมการใช้แรงงานคนไทยอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดการเอารัด
เอาเปรียบจากสถานประกอบการ และควบคุมให้สถานประกอบการปฏิบัติตาม
กฎหมายระเบียบข้อบังคับต่างๆในการจ้างแรงงานคนไทย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของ
แรงงานไทยและเป็นการจูงใจให้แรงงานไทยเข้าสู่กำลังแรงงานเพื่อทดแทนการใช้แรง
งานต่างด้าว

๒ การศึกษาข้อมูลและผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อภาคเกษตรในกรณีจังหวัดระนอง

1. ข้อเท็จจริง

1) สภาพทั่วไป

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีชายแดนติดต่อกับพม่าด้านทิศตะวันตก ระยะทาง 139 กิโลเมตร มีน่านน้ำติดต่อกันยาวประมาณ 69 กิโลเมตร ประชากรประมาณ 150,000 คน เศรษฐกิจหลักของจังหวัดเกิดจากกิจการประมง ก่อให้เกิดรายได้ปีละประมาณ 8,724 ล้านบาท และมูลค่าการส่งออกสินค้าชายแดน ปีละ 3,124 ล้านบาท

2) ข้อมูลแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

การที่มีชาวต่างชาติโดยเฉพาะพม่าลักลอบเข้ามาอยู่อาศัยและประกอบอาชีพในจังหวัดระนองเป็นจำนวนมากในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาจนเป็นความเคยชินของผู้ประกอบการในจังหวัดระนองนั้น มีจุดเริ่มมาจากสถานการณ์ทางการเมือง การปกครองของพม่าซึ่งวุ่นวาย มีการปฏิวัติแย่งชิงอำนาจกันมาโดยตลอด รัฐบาลของพม่าทุกยุคสมัยไม่สามารถบริหารประเทศไปได้อย่างราบรื่น มักจะได้รับการต่อเนื่องจากกองกำลังของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ รวมตลอดไปจนถึงกลุ่มนักศึกษาพม่าอย่างต่อเนื่อง จนรัฐบาลหลายยุคหลายสมัยต้องดำเนินการกวาดล้างปราบปรามอย่างเด็ดขาด และเกิดเหตุการณ์สู้รบกันบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ.2527 - ต้นปี 2535 ที่มีการปราบปรามอย่างรุนแรง เป็นผลให้กลุ่มพลังต่างๆ ได้หลบหนีเข้ามายังประเทศไทย ประกอบกับได้รับการต่อต้านจากประเทศตะวันตก โดยระงับการให้ความช่วยเหลือรวมทั้งการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศพม่าประสบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ประชาชนชาวพม่าได้รับความเดือดร้อนโดยทั่วไป ทำให้มีการหลบหนีเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ปัญหาแรงงานในจังหวัดระนองดูจะเป็นปัญหาที่รุนแรง เพราะว่าแรงงานคือปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ยิ่งกว่านั้นสภาพการลงทุนของจังหวัดระนองเป็นการลงทุนไม่ถาวร อันเป็นผลเสียเนื่องมาจากการขาดแคลนที่ดินที่มีเอกสิทธิ์ และโรงงานส่วนใหญ่จะกระจุกกันอยู่ในเขตอำเภอเมือง เนื่องจากมีความพร้อมมากที่สุดในด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างหรือการจัดโรงงานในลักษณะเพื่อโยกย้ายนี้เป็นเหตุหนึ่งที่โรงงานเหล่านี้เน้นปัจจัยแรงงานมากกว่าเครื่องจักรหรือสิ่งก่อสร้างถาวร หากการผลิตขั้นตอนใดใช้แรงงานแทนเครื่องจักรได้ก็จะใช้แรงงาน จึงทำให้มีความต้องการแรงงานประเภทที่ไม่มีความชำนาญสูง ประกอบกับอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของจังหวัดระนองเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของการใช้แรงงานเข้มข้น

(Labour Intensive) อยู่แล้ว เช่น อุตสาหกรรม ประมง อาหารแช่แข็ง น้ำแข็ง ปลาป่น แปรรูปไม้ เมื่อมีอุปทานของแรงงานที่ไม่มีทักษะชาวพม่าเป็นจำนวนมาก และยอมรับค่าจ้างในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย อุปทานและอุปสงค์ จึงเสนอและสนองกันพอดี

- ประมาณการจำนวนแรงงานต่างด้าวในจังหวัดระนองเป็นผู้พลัดถิ่น สัญชาติพม่า (บัตรสีชมพู) เข้ามาก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 (มติคณะรัฐมนตรี ปี 2535) จำนวน 2,362 คน

- ประมาณการจำนวนแรงงานต่างด้าวในจังหวัดระนองเป็นผู้พลัดถิ่น สัญชาติพม่า จำนวน 43,291 คน ใน 40 กิจการ (ดังตารางที่ 4 ในภาคผนวก)

2. มูลเหตุจูงใจให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศไทย

จากการศึกษาทราบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญของการลักลอบเข้ามาทำงานใน จังหวัดระนอง มีอยู่ด้วยกัน 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยหลัก (Push Factors)

พิจารณาแรงผลักดันจากประเทศพม่า พบว่ามีปัจจัยที่หลักอยู่ 4 ประการ คือ

(1.1) สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ

(1.2) การปกครองไม่เป็นประชาธิปไตย

(1.3) การสู้รบระหว่างทหารพม่ากับกำลังชนกลุ่มน้อย

(1.4) ประเทศพม่าไม่มีมาตรฐานการควบคุมราษฎรออกนอกประเทศ

2) ปัจจัยดึง (Pull Factors)

พิจารณาแรงดึงดูดจากประเทศไทย ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญๆ 4 ประการ คือ

(2.1) ค่าจ้างสูงกว่าได้รับในพม่า

(2.2) มีอาชีพบางอาชีพที่คนไทยไม่นิยมทำ

(2.3) ญาติพี่น้องซึ่งเข้ามาอยู่ในจังหวัดระนองชักจูงเข้ามา

(2.4) การเข้าออกตามแนวชายแดนกระทำได้โดยง่าย เพราะช่องทาง เข้าออกตามแนวชายแดนไทย-พม่า มีประมาณ 128 ช่องทาง ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง

3. การดำเนินการของรัฐ

1) ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เช่นเดียวกับจังหวัดตาก (ข้อ 3)

2) การจัดระบบควบคุมแรงงานต่างด้าว ตามมติคณะรัฐมนตรี .

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดระบบ ควบคุมแรงงานต่างด้าวในจังหวัดระนองอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- ปี 2539 ออกใบอนุญาต ผ่อนผันให้จ้างแรงงานต่างด้าวทั้งสิ้น 16,081 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าทั้งหมด แยกเป็นกิจการเกษตรกรรม 5,647 คน ประมงทะเล 371 คน และกิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล 4,279 คน

- ปี 2540 ในเดือนกันยายน 2540 ได้มีการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวให้มีจำนวนคงเหลือ 15,155 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าทั้งหมด แยกเป็นกิจการเกษตรกรรม 4,903 คน และกิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล 4,236 คน

- ปี 2541 ได้มีการผ่อนผันให้มีแรงงานต่างด้าวทำงาน โดยออกใบอนุญาตทำงานให้แรงงานต่างด้าวทั้งสิ้น 11,815 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าทั้งหมด แยกเป็นกิจการ ทำสวนผลไม้และสวนปาล์ม 831 คน สวนยางพารา 2,245 คน เลี้ยงสัตว์ 659 คน ประมงทะเล 223 คน และกิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล 4,138 คน

- ปี 2542 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2542 อนุญาตให้จังหวัดระนองจ้างแรงงานต่างด้าวได้ 8,093 คน ใน 6 กิจการ คือ

แยกเป็นกิจการ	ประมงทะเล	2,054	คน
	ต่อเนื่องจากประมงทะเล	4,138	คน
	สวนยางพารา	335	คน
	คานเรือ	108	คน
	โรงงานปลาป่น	175	คน
	ก่อสร้าง	1,283	คน

4. ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวในจังหวัดระนอง

4.1 ปัญหาทั่วไป เหมือนกับจังหวัดตาก คือ

1) ปัญหาสังคม เช่น มีการจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน คนในชุมชนตกงาน ก่อให้เกิดอาชญากรรม ชุมชนมีสภาพแออัด มีเด็กเร่รอนจรจัด ขอดทาน อันเกิดจากลูกที่เกิดจากแรงงานเหล่านี้

2) ปัญหาความมั่นคง เช่น การไม่ยอมรับจากภาครัฐพม่า ในกรณีถูกผลักดัน โดยอ้างว่ามีใช่เป็นพลเมืองของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเชื้อสายบังคลาเทศ

3) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4) ปัญหาสาธารณสุข ชุมชนสกปรก มีโรคติดต่อแพร่ระบาด และพาหนะนำพาโรคติดต่อ ได้แก่ โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคไทฟอยด์ กามโรค และเชื้อไวรัส

5) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น หน่วยงานบริการประชาชนมีภาระเพิ่มขึ้นเสียงบประมาณในการปราบปราม

4.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นหากไม่มี การผ่อนผันแรงงานต่างด้าวในจังหวัด

ระนอง

1) หากไม่มีการอนุญาตผ่อนผัน ฯ จะก่อให้เกิดผลเสียต่อจังหวัดโดยรวมดังนี้

(1.1) จะมีการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายโดยยากที่จับกุม ผลักดัน หรือจะต้องใช้งบประมาณและบุคคลากรจำนวนมากในการดำเนินการ ฯ และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน เพราะเมื่อมีการผลักดันกลับประเทศภูมิ ล่าเนา ก็จะลักลอบเข้ามาอีก

(1.2) จะกระทบกับการประกอบธุรกิจใเกือบทุกๆด้านของจังหวัด ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกิจการประมงและต่อเนื่องจากประมงซึ่งเป็นกิจการที่เป็นรายได้หลักของจังหวัด

(1.3) การควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่ติดมากับกลุ่มแรงงานต่างด้าวจะกระทำไม่ได้โดยยากเพราะเป็นการลักลอบเข้ามาทำงานและไม่ผ่านการตรวจป้องกันโรค

(1.4) การควบคุมทางคดีอาชญากรรมจะกระทำไม่ได้โดยยาก

(1.5) จะมีการลักลอบเคลื่อนย้ายไปทำงานในพื้นที่จังหวัดอื่นหรือในกรุงเทพฯ

(1.6) ก่อให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบโดยกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มข้าราชการ

2) หากมีการอนุญาตผ่อนผัน ฯ ให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวได้ในบางประเภทกิจการที่มีความจำเป็นก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

(2.1) การดำเนินการจับกุมผลักดันส่วนที่มีการลักลอบทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจะกระทำได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพเพราะเป็นการดำเนินการเฉพาะส่วนที่ไม่ได้รับอนุญาต ฯ

(2.2) แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ก่อให้เกิดรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัด โดยเฉพาะในกิจการประมง กิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล การค้าชายแดนและเกษตรกรรม โดยในปี 2541 มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้รวมทั้งสิ้น 52,628 เมตริกตัน มูลค่า 2,831.2 ล้านบาท ปลาเปิด ปริมาณ 10,984 เมตริกตัน มูลค่า 70 ล้านบาท ส่วนการค้าชายแดนมีมูลค่าการส่งออก 2,842.3 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 286 ล้านบาท มีพื้นที่ปลูกยางพารา 111,266 ไร่ (ข้อมูลจากรายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคใต้ ปี 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้)

(2.3) การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่มากับแรงงานต่างด้าวจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแรงงานต่างด้าวที่จะได้รับการผ่อนผันอนุญาต ฯ ต้องผ่านการตรวจสุขภาพและจะช่วยลดงบประมาณในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่เป็นคนพม่า

เพราะมีการให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าสู่ ระบบการควบคุมข้อบัตรประกันสุขภาพ (ปัจจุบันโรงพยาบาลระนองต้องสูญเสียงบประมาณในการรักษาผู้ป่วยมาถึงปีละ 3-4 ล้านบาท)

(2.4) การควบคุมป้องกันด้านอาชญากรรมและความมั่นคง จะสามารถทำได้โดยมีประสิทธิภาพ เพราะมีการจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าวไว้ รวมถึงสามารถตรวจสอบติดตามได้ตลอดเป็นการป้องกัน สะกัดกั้นการเคลื่อนย้ายไปทำงานใน กรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่นๆอีกทางหนึ่ง

(2.5) การผ่อนผันอนุญาตฯสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมการอนุญาตทำงานนำส่งเป็นรายแผ่นดินรวมถึงการเสียภาษีเงินได้ก็จะดำเนินการได้อย่างทั่วถึง (ปี 2541 จัดเก็บค่าธรรมเนียมนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน 10 ล้านบาท)

5. แนวทางแก้ไข

แนวทางการจัดรูปแบบและมาตรการการจ้ดระบบแรงงานต่างด้าวจังหวัดระนอง

1) รูปแบบ

(1.1) ส่วนกลางมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวจังหวัดเป็นผู้พิจารณา กำหนดประเภทกิจการและจำนวนแรงงานต่างด้าวภายใต้ความต้องการที่แท้จริงของจังหวัดโดยการสำรวจข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรม

(1.2) กำหนดกฎเกณฑ์ให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายมารายงานตัว ประกันตัว ตรวจสุขภาพและยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานทุกราย

(1.3) กำหนดให้มีสัดส่วนการรับแรงงานต่างด้าวกับคนไทย ในสถานประกอบการขนาดกลางและใหญ่ที่ชัดเจน

(1.4) ให้นำหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกล่าวคือ สำนักงานจัดหางานจังหวัด ตรวจคนเข้าเมืองหรือตำรวจภูธรจังหวัดและสาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

2) มาตรการจัดระบบแรงงานต่างด้าว

(2.1) มาตรการอนุญาต

- มอบหมายให้สำนักงานจัดหางานเป็นผู้สำรวจความต้องการประเภทกิจการจำนวนที่แท้จริง

- มอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว จังหวัดพิจารณาประเภทกิจการและจำนวนตามข้อ 1.1 เพื่อเสนอส่วนกลางพิจารณาผ่อนผันอนุญาต

- ดำเนินการให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวมายื่นขออนุญาตทำงานทุกราย

(2.2) มาตรการควบคุมตรวจสอบแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

- มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามทุกหน่วย จัดชุดเฉพาะกิจดำเนินการตรวจสอบจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับอนุญาตอย่างเด็ดขาดและต่อเนื่อง
- ให้นำหน่วยงานระดับท้องที่ เช่น ตำรวจภูธรท้องที่ ตรวจสอบแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเพื่อไม่ให้มีการลักลอบทำงานและตั้งด่านตรวจป้องกันการเคลื่อนย้ายไปทำงานจังหวัดหรือท้องที่อื่น
- ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตระเวนชายแดนตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจน้ำตั้งจุดตรวจสอบทุกจุดบริเวณชายแดนเพื่อป้องกันการลักลอบเข้ามาใหม่ของแรงงานต่างด้าว

(2.3) มาตรการลดจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

- ประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญของแรงงานไทยและโทษภัยของแรงงานต่างด้าว อาทิ อาชญากรรม โรคต่างๆที่แพร่ระบาดและรักษายาก เป็นต้น
- ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่แรงงานไทยในด้านวินัยอุตสาหกรรม
- ในเบื้องต้นให้จัดหาแรงงานไทยเข้าทดแทนแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการต่างๆก่อน

(2.4) มาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้เป็นแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย (มาตรการระยะยาว 5-10 ปี)

- ดำเนินการเจรจาระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติกับประเทศสหภาพพม่า ว่าด้วยข้อตกลงการจราจรข้ามแดน ไทย-พม่า เพื่อให้ออกหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาพำนักอาศัยในราชอาณาจักรไทยได้ชั่วคราว โดยมีอายุของหนังสือผ่านแดนไม่เกิน 6 เดือน
- ออกหรือแก้กฎหมายเพื่อรองรับให้ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่น หนังสือผ่านแดน (Border Pass) สามารถทำงานได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ดังเช่นที่ประเทศมาเลเซียถึงปฏิบัติ

(2.5) มาตรการจัดสาธารณสุขมูลฐาน

- มอบหมายให้หน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อาทิเช่น เทศบาล อบต. จัดระบบการอยู่ อาศัยและให้บริการด้านสาธารณสุขมูลฐาน โดยบังคับให้แรงงานต่างด้าวต้องตรวจสุขภาพปีละ 1 ครั้ง และซื้อบัตรประกันสุขภาพทุกราย

3 สรุปข้อเสนอแนะ

การใช้แรงงานต่างด้าว ยังมีความจำเป็นต่อภาคเกษตรของประเทศโดยเฉพาะบริเวณชายแดน เพราะกิจการหลายอย่างประกอบด้วย งานสกปรก งานซ้ำซากจำเจ และงานหนัก คนไทยไม่ยอมทำ เช่น เลี้ยงหมู ฉีดยากำจัดศัตรูพืช งานประมง ฯลฯ จึงเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานทั้งนี้แรงงานต่างด้าว ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคง สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ในระดับนโยบายก็ยังคงมีความขัดแย้งกันในการผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวในปัจจุบันในหลายพื้นที่มักไม่ตรงประเภทงานและไม่สอดคล้องกับปริมาณที่ต้องการ

ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวจึงควรพิจารณาเป็นพื้นที่ คือ พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ชั้นใน สำหรับพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากและจังหวัดระนอง การดำเนินกิจกรรมการเกษตรก็แตกต่างกัน จังหวัดตากแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางการปลูกพืช ส่วนจังหวัดระนองส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางประมง อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรมีมาตรการควบคุม สรุปได้ดังนี้

มาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าวภาคเกษตร ได้แก่

1) ให้มีการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนโดยให้แรงงานเข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีหลักฐานแสดงที่ชัดเจน ได้รับการรับรองจากประเทศต้นทาง มีระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน และต้องกลับออกไปเมื่อหมดสัญญาจ้าง

2) เสนอความต้องการตามประเภทของงาน และปริมาณที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3) ให้นำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง โดยการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นประเทศต้นสังกัดของแรงงานเหล่านั้นเพื่อส่งแรงงานเข้ามาทำงานในประเทศไทย

4) ให้ภาคราชการประกอบด้วย เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานฯ มหาตไทย สาธารณสุข ฝ่ายทหาร ภาคเอกชน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกำหนดมาตรการควบคุม เพื่อป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคง สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

5) สำหรับกิจการที่อยู่ตามชายแดน อาจใช้ระบบทำงานแบบเข้ามาเย็นกลับ โดยจัดที่พักของแรงงานต่างด้าวที่อยู่ตามชายแดนของประเทศต้นสังกัดของแรงงานเหล่านั้น

6) จัดทำประวัติทะเบียน ระบบบันทึกข้อมูล และบัตรประจำตัว

ตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวให้เป็นปัจจุบันเสมอ โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสะดวกในการควบคุม ตรวจสอบและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

7) จัดให้มีระบบสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค ตลอดทั้งกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุข

8) ให้คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของแรงงานต่างด้าวท้องถิ่น มีบทบาทและหน้าที่ ที่สามารถกำหนดมาตรการเพิ่มเติมที่เห็นว่าเหมาะสม ในการควบคุมแรงงานต่างด้าว

9) ประสานงานกับประเทศพม่า เพื่อไปตั้งฐานการผลิตที่ประเทศพม่า

ภาคผนวก

ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาล
แห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

ความตกลง
ระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า
ว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า ซึ่งต่อไปในที่นี้จะ
เรียกว่าภาคีสัญญา

คำนึงถึงความสัมพันธ์ฉันมิตรที่มีอยู่ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสหภาพ
พม่า

ปรารถนาจะกระชับความสัมพันธ์เช่นนั้นบนพื้นฐานแห่งการปฏิบัติต่างตอบแทน โดยการอำนวยความสะดวกในการเดินทางบริเวณพื้นที่ชายแดน
ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

ขอบเขตของความตกลง

ความตกลงนี้จะใช้กับการอนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเข้าไปยัง
พื้นที่ชายแดนของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ของคนชาติของคนและคนชาติของประเทศ
ที่สามใด ๆ โดยทางบก ทางทะเลหรือทางอากาศ ณ จุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตตาม
กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของภาคีสัญญา

ข้อ 2

คำจำกัดความ

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้

“พื้นที่ชายแดน” หมายถึง พื้นที่ชายแดนพม่า หรือ พื้นที่ชายแดนไทย

“พื้นที่ชายแดนพม่า” หมายถึง พื้นที่ที่ได้ระบุไว้ในภาคผนวก “เอ” ของความ

ตกลงนี้

“พื้นที่ชายแดนไทย” หมายถึง พื้นที่ที่ได้ระบุไว้ในภาคผนวก “บี” ของความ

ตกลงนี้

ข้อ 3
บัตรผ่านแดน

1. ภายใต้ความตกลงนี้ บัตรผ่านแดนที่จะออกให้โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้
 - (1) บัตรผ่านแดน
 - (2) บัตรผ่านแดนชั่วคราว
2. ผู้ถือบัตรผ่านแดน หรือ บัตรผ่านแดนชั่วคราว จะได้รับอนุญาตให้เข้าไปยังพื้นที่ชายแดน เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้
 - (เอ) เยี่ยมญาติ
 - (บี) การท่องเที่ยว
 - (ซี) ราชการ
 - (ดี) ธุรกิจ
 - (อี) การกีฬา
 - (เอฟ) เข้าร่วมการสัมมนา การพบปะหารือหรือการประชุม และ
 - * (จี) วัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่ภาคีสัญญาอาจตกลงกันในภายหลัง
3. บัตรผ่านแดนอาจออกให้โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแก่คนชาติของตนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนของตนเป็นการถาวร
4. บัตรผ่านแดนชั่วคราวอาจออกให้โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแก่คนชาติของตนที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ชายแดน
5. ผู้ขอบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราว อาจยื่นคำขอให้รวมชื่อบุตรของตนซึ่งเป็นคนชาติ ซึ่งมีอายุไม่ถึง 12 ปี และจะเดินทางไปพร้อมกับตนด้วยไว้ในบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่จะออกให้แก่ตนก็ได้
6. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของฝ่ายพม่า ได้ระบุไว้ในภาคผนวก "ซี" เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของฝ่ายไทยได้ระบุไว้ในภาคผนวก "ดี"
- * 7. ภาคีสัญญาจะส่งรายชื่อและตัวอย่างลายมือชื่อของบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจให้ออกบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวให้ภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 4

รูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว

ภาคคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงรูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของตนหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังที่เกี่ยวกับเอกสารดังกล่าว รูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของพม่าได้ระบุไว้ในภาคผนวก "อี" รูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของไทยได้ระบุไว้ในภาคผนวก "เอฟ"

ข้อ 5

รายละเอียดของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว

- บัตรดังนี้
1. บัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวจะต้องมีรายละเอียดของผู้ถือบัตรดังนี้
 - (เอ) ชื่อ
 - (บี) ชื่อบิดา
 - (ซี) เพศ
 - (ดี) เลขที่บัตรประจำตัว หรือเลขที่ของบัตรแสดงถิ่นที่อยู่ หรือเลขที่สูติบัตร
 - (อี) วันเดือนปีเกิด
 - (เอฟ) อาชีพ
 - (จี) สัญชาติ
 - (เอช) ส่วนสูง
 - (ไอ) สถานที่เกิด
 - (เจ) ที่อยู่
 - (เค) คำนิรूपพรรณที่เห็นได้
 - (แอล) รูปถ่าย และ
 - (เอ็ม) ลายมือชื่อ หรือรอยพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา
 2. บัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่รวมชื่อของบุตรผู้ถือบัตรไว้ด้วยจะต้องมีรายละเอียดของบุตรดังต่อไปนี้
 - (เอ) ชื่อ
 - (บี) ชื่อบิดา
 - (ซี) เพศ
 - (ดี) วันเดือนปีเกิด และ
 - (อี) รูปถ่าย

3. รายละเอียดตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ จะปรากฏเป็นภาษาพม่าและภาษาอังกฤษในบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของพม่า และจะเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษในบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวของไทย

ข้อ 6

การมีผลใช้ได้ของบัตรผ่านแดน

1. บัตรผ่านแดนจะมีอายุใช้ได้ไม่เกินกว่า 2 ปี นับจากวันออกบัตรและสามารถต่ออายุเป็นระยะเวลาครั้งละไม่เกิน 2 ปี
2. บัตรผ่านแดนชั่วคราวจะมีอายุใช้ได้สำหรับการเดินทางเข้าเพียงครั้งเดียว
3. บัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวจะมีผลใช้ได้
(เอ) สำหรับการเดินทางเข้าของผู้ถือบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราวเช่นว่านั้น ณ จุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนพม่าหรือพื้นที่ชายแดนไทย และ
(บี) สำหรับการเดินทางในพื้นที่ชายแดนพม่า หรือพื้นที่ชายแดนไทย

ข้อ 7

ระยะเวลาของการทำนัก

1. ผู้ถือบัตรผ่านแดนจะได้รับอนุญาตให้ทำนักในพื้นที่ชายแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งครั้งละไม่เกินสองสัปดาห์
2. ผู้ถือบัตรผ่านแดนชั่วคราวจะได้รับอนุญาตให้ทำนักในพื้นที่ชายแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งครั้งละไม่เกินหนึ่งสัปดาห์
3. คนชาติของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือคนชาติของประเทศที่สามใดๆ ที่ถือเอกสารเดินทางที่มีผลใช้ได้อาจเดินทางเข้าโดยผ่านจุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตและเดินทางในดินแดนของภาคีสัญญาหนึ่งเป็นเวลาไม่เกินสี่สัปดาห์ หรือเป็นระยะเวลาเกินกว่านั้น ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของประเทศผู้รับอนุญาต และจะได้รับอนุญาตให้เดินทางออก ณ จุดผ่านแดนใดก็ได้ (PAST & PAST.)

AIT

ข้อ 8

จุดผ่านแดน

1. จุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตที่จัดตั้งขึ้นโดยสหภาพพม่า เป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในภาคผนวก "จี" และที่จัดตั้งโดยราชอาณาจักรไทยเป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในภาคผนวก "เอช" ภาควิชาสัญญาอำนาจจัดตั้งจุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตเพิ่มเติมโดยความเห็นชอบร่วมกันผ่านวิถีทางการทูต
2. ให้ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวเดินทางเข้าพื้นที่ชายแดนโดยผ่านจุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และให้แสดงบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเพื่อสลักหลัง ณ จุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตเช่นว่านั้น

ข้อ 9

การเดินทางเข้าและออกของคนชาติของประเทศที่สาม

คนชาติของประเทศที่สามใด ๆ ที่ถือเอกสารเดินทางที่มีผลใช้ได้อาจได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าและออกโดยผ่านจุดผ่านแดนที่ได้รับอนุญาตของภาควิชาสัญญา

ข้อ 10

การใช้กฎหมาย

1. ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่เดินทางเข้าไปยังพื้นที่ชายแดนต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศนั้น
2. ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่เดินทางในพม่าหรือไทย หากเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ชายแดนให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศนั้น

ข้อ 11

การปฏิเสธการเข้าเมือง

1. ภาควิชาสัญญาแต่ละฝ่ายสงวนสิทธิที่จะปฏิเสธการเดินทางเข้าพื้นที่ชายแดนของตนของบุคคลใด ๆ ที่ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราว หากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของภาคีฝ่ายนี้เห็นเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อว่า
(เอ) บัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวได้ออกให้โดยขัดต่อข้อบทของความตกลงนี้ หรือ

(บี) ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวเป็นบุคคลต้องห้ามภายใต้กฎหมายในดินแดนของตน

2. ในกรณีที่ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวถูกปฏิเสธการเข้าเมืองตามวรรค 1 เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่ได้ปฏิเสธการเข้าเมืองเช่นว่านี้ จะต้องบันทึกไว้ในบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวว่า "การเข้าเมืองถูกปฏิเสธ" ภาคีสัญญาที่ได้ ออกบัตรผ่านแดนเช่นว่านี้จะต้องอนุญาตให้ผู้ถือบัตรนั้นกลับเข้าดินแดนของตนโดยทันที

ข้อ 12

การส่งกลับ

1. ภาคีสัญญาแต่ละฝ่ายอาจส่งตัวผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่ละเมิดข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่บุคคลนั้นได้รับอนุญาต หรือละเมิดกฎหมายระเบียบและข้อบังคับใด ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ในดินแดนของตนออกไปนอกอาณาเขตของตน

2. ผู้ถือบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ได้ถูกส่งตัวกลับตามวรรค 1 ให้ภาคีสัญญาที่เป็นผู้ออกบัตรผ่านแดนหรือบัตรผ่านแดนชั่วคราวเช่นว่านั้นรับตัวกลับเข้าไปในดินแดนของตนโดยทันที

ข้อ 13

การระงับการเดินทางเข้าเป็นการชั่วคราว

ในสถานการณ์ซึ่งภาคีสัญญาฝ่ายหนึ่งพิจารณาเห็นสมควรด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงภาคีสัญญาอื่นอาจระงับการเดินทางเข้าพื้นที่ชายแดนของตนเป็นการชั่วคราวเฉพาะช่วงระยะเวลาใด ทั้งนี้ จะต้องแจ้งการระงับการเดินทางเข้าชั่วคราวและระยะเวลาที่กำหนดให้ภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าด้วย

ข้อ 14

การแก้ไข

ภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจขอเป็นลายลักษณ์อักษรโดยวิธีทางการทูตให้มีการแก้ไขความตกลงนี้ ข้อแก้ไขใด ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบโดยภาคีสัญญาให้มีผลบังคับใช้ไว้ที่ภาคีสัญญาเห็นชอบร่วมกัน และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้

ข้อ 15
การระงับข้อพิพาท

ให้ระงับข้อแตกต่างหรือข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติความตกลงอย่างฉันมิตร ด้วยการปรึกษาหารือหรือการเจรจาระหว่างภาคีสถัญญา

ข้อ 16
การมีผลบังคับใช้และการยกเลิก

1. ความตกลงนี้จะมีผลบังคับใช้ 90 วันหลังจากวันที่ลงนามโดยภาคีสถัญญาและหลังจากนี้ให้มีผลบังคับใช้ต่อไปจนกว่าภาคีสถัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะบอกเลิก โดยการแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบเจตนาที่จะบอกเลิกความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าเป็นเวลาหกเดือน โดยวิธีทางการทูต

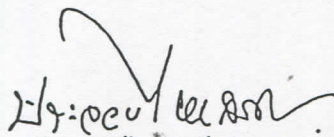
2. เมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ ให้ยกเลิกหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการจรรยาบรรณ ลงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1959 และ 8 มิถุนายน ค.ศ. 1960

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของแต่ละฝ่าย ได้ลงนามในความตกลงนี้

ทำ ณ กรุงย่างกุ้ง เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ. 1997 คู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ ด้วยทุกฉบับใช้เป็นหลักฐานได้เท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างกันให้ถือตามด้วยภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า


(ประจวบ ไชยสาส์น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ


(พลโท หม่อง ลา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตรวจคนเข้าเมือง
และประชากร

ภาคผนวก "เอ"

- พื้นที่ชายแดนพม่า
- จุดผ่านแดนท่าขี้เหล็ก - แม่สาย - เขตเมืองท่าขี้เหล็ก
 - จุดผ่านแดนเมียวดี - แม่สอด - เมืองเมียวดี
 - จุดผ่านแดนเกาะสอง - ระนอง - เขตเมืองเกาะสอง

155

ภาคผนวก "บี"

พื้นที่ชายแดนไทย

จุดผ่านแดนแม่สาย - ท่าขี้เหล็ก

จุดผ่านแดนแม่สอด - เมียวดี

จุดผ่านแดนระนอง - เกาะสอง

- อำเภอแม่สาย

- อำเภอแม่สอด

- อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ภาคผนวก "ซี"

เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจให้ออกบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว

เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองพรมามีหน้าที่จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองไทยทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมการที่จำเป็น ณ จุดผ่านแดน

เจ้าหน้าที่ไทยที่ได้รับมอบอำนาจให้ออกบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว ได้แก่

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย, จังหวัดตากและจังหวัดระนอง
2. นายอำเภอแม่สาย, อำเภอแม่สอดและอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ภาคผนวก "อี"

รูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว (พม่า)

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
UNION OF MYANMAR



ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
UNION OF MYANMAR



BORDE

TEMPORARY BORDER PASS

α.

2/5

รูปแบบของบัตรผ่านแดนและบัตรผ่านแดนชั่วคราว (ไทย)

ประเทศไทย
THAILAND



BORDER P

ประเทศไทย
THAILAND



TEMPORARY BORDER PASS

๑.

๒.๕

จุดที่สหภาพพม่าอนุญาตให้ผ่านแดนได้

- (เอ) ท่าขี้เหล็ก (แม่สาย)
- (บี) เมียวดี (แม่สอด)
- (ซี) เกาะสอง (ระนอง)

จุดที่ราชอาณาจักรไทยอนุญาตให้ผ่านแดนได้

- | | | |
|------|--------|---------------|
| (เอ) | แม่สาย | (ท่าขี้เหล็ก) |
| (บี) | แม่สยด | (เมียวดี) |
| (ซี) | ระนอง | (เกาะสอง) |

มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

10. เรื่อง การจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงานของแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ ปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสำคัญสูง กระจายตัวกว้างขวางทั่วประเทศ มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม โดยได้กำหนดนโยบาย

มาตรการดำเนินการ ระบบการควบคุมและกำกับดูแล และมาตรการระยะต่อไป ดังนี้

1. นโยบาย จัดระเบียบควบคุมแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ที่ลักลอบทำงาน และอยู่ในประเทศให้เข้าระบบ เพื่อทางราชการสามารถดูแลได้ และเป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันและสกัดกั้นการลักลอบเข้ามาใหม่ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งผู้ประกอบการหรือนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ข้าราชการ กลุ่มคน และประชาชนในพื้นที่มีส่วนรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรการดำเนินการ

2.1 ผ่อนปรน การจ้างแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตาม ม.17 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ประกาศให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเหล่านั้นมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองระหว่างการรอส่งกลับ และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว โดยมีการประกันตัวโดยนายจ้าง และออกใบอนุญาตทำงานโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2.2 กำหนดรายละเอียด เกี่ยวกับ จำนวน ลักษณะงาน อาชีพ (หรือกิจการ) พื้นที่ สัญชาติ ระยะเวลา สภาพการจ้าง เงินประกัน ขั้นตอน และวิธีการในการผ่อนปรนให้ทำงาน กำกับดูแล และมาตรการอื่น ๆ โดยผ่อนปรนกิจการที่ขาดแคลนแรงงาน เช่น กิจการภาคเกษตรกรรม ประมงทะเล ก่อสร้าง เหมืองแร่ ถ่านหิน ขนส่ง อุตสาหกรรม ในพื้นที่ที่ขาดแคลน 39 จังหวัด ในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้รัฐมนตรีมหาดไทยประกาศให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองเข้ามอบตัว ผ่อนผันให้มีสถานะผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างการรอการส่งกลับ และผ่อนปรนให้ทำงานได้เป็นการชั่วคราวตาม ม.17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง และให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมตกลงกับสำนักงบประมาณเกี่ยวกับงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการตามมาตรการนี้

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

24. เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีอนุมัติมาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอ ดังนี้

1. นโยบายแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

1.1 ผลักดัน จับกุม และสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายอย่างจริงจังเข้มงวด และต่อเนื่อง โดยเอาผิดตามกฎหมาย ทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุนและจัดคนไทยเข้าไปทำงาน

1.3 กิจการใดที่ยังไม่สามารถจัดคนไทยเข้าไปทำงานได้ในทันทีและยังมีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปอีกระยะหนึ่ง ต้องจัดการให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงานอยู่ในระบบที่สามารถควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 จัดทำแผนลดการใช้และพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย และปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมจากที่เคยใช้แรงงานเข้มข้น (Labour Intensive) มาเป็นการใช้ฝีมือและทักษะที่สูงขึ้น (Skill Composition)

1.5 ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และจริงจังให้เห็นผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และความมั่นคงของชาติที่เกิดจากการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล

2. แนวทางดำเนินการแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าว

2.1 มอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบให้จังหวัดดำเนินการตามกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 กล่าวคือ

1) ผู้ว่าราชการจังหวัดออกประกาศจังหวัด แจ้งให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายมารายงานตัว และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จัดทำทะเบียนประวัติ ออกคำสั่งส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ตม 35) ในกรณีที่ยังไม่สามารถส่งกลับได้อนุญาตให้ประกันตัวเพื่อขอยุติในราชอาณาจักรระหว่างรอการส่งกลับ ตามมาตรา 54 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (ตม.69)

2) จัดหน่วยงานจังหวัดพิจารณาอนุญาตการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร ตามงาน กิจการ พื้นที่และจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประกาศกำหนดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยมีเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

(1) เป็นงานกรรมกรเท่านั้น

(2) เป็นประเภทกิจการที่ขาดแคลนแรงงานเพราะคนไทยไม่ทำอย่างแท้จริงและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

(3) จังหวัดพิจารณาตามความจำเป็นของพื้นที่แล้วเห็นสมควรอนุญาตจ้างแรงงานต่างด้าวได้ โดยไม่เป็นการแย่งอาชีพคนไทย และต้องเปิดโอกาสให้แรงงานไทยเข้าทำงานได้เสียก่อน

(4) จังหวัดจะต้องกำหนดมาตรการในการควบคุม ดูแลแรงงานต่างด้าวในท้องที่จังหวัดของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ทหาร ตำรวจจังหวัดเป็นผู้ร่วมควบคุม ดูแล และรับผิดชอบ มีให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของชาติอันสืบเนื่องมาจากการจ้างแรงงานต่างด้าวนั้น

2.2 ลักษณะ กิจการ พื้นที่ และจำนวน ที่จะอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับทำงานได้ชั่วคราวตามความจำเป็น คือ ลักษณะที่พัก ลาว กัมพูชา ใน 18 กิจการ 37 จังหวัด จำนวนไม่เกิน 86,895 คน

สำหรับกิจการทั้ง 18 กิจการ ได้แก่ 1) ประมงทะเล 2) ต่อเนื่องจากประมงทะเล 3) โรงงานปลาป่น 4) ก่อสร้าง 5) สวนผักผลไม้ 6) พืชไร่ สวนกาแฟ 7) โรงสีข้าว 8) โรงงานทำอิฐ 9) โรงงานทำโอ่ง/เครื่องเคลือบดินเผา 10) ไร่อ้อย 11) เหมืองแร่และเหมืองหิน 12) สวนยางพารา 13) สวนปาล์ม 14) เลี้ยงหมู 15) เลี้ยงกุ้ง 16) เก็บสินค้าในโกดัง 17) ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ 18) คานเรือ

2.3 ระยะเวลาการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อรอการส่งกลับและอนุญาตให้ทำงาน ให้สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 31 สิงหาคม 2543

2.4 เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการประกันตัว ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และเพื่อจูงใจให้นายจ้างนำคนต่างด้าวเข้าสู่ระบบการควบคุม จึงให้มีการวางเงินประกันตัวตามข้อ 2.1 ในอัตรา 1,000 บาทต่อคนต่างด้าว 1 คน แทนการวางเงินประกันตัวคนละ 50,000 บาท ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี 1.ที่ 5 ว่าด้วยการประกัน

3. อนุญาตให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี ปี 2541 ซึ่งจะสิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ 4 สิงหาคม 2542 มารายงานตัว ประกันตัว และขอรับใบอนุญาตทำงานตามข้อ 2 ได้

4. ระยะเวลาดำเนินการ ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการตามแนวทางในข้อ 2 ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2542 แล้วรายงานผลการดำเนินการพร้อมปัญหา อุปสรรค และข้อพิจารณาให้คณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวทราบโดยไม่ชักช้า

5. เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามข้อ 4 แล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะจับกุมดำเนินคดีและส่งกลับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายออกไปนอกราชอาณาจักร จับกุมดำเนินคดีกับขบวนการค้าแรงงานเถื่อน นายจ้าง ผู้นำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนผู้ให้ที่พักอาศัย ซ่อมแซม หรือช่วยด้วยประการใด ๆ แก่คนต่างด้าวเหล่านั้น อย่างเด็ดขาด และต่อเนื่อง แล้วรายงานผลต่อคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าว

6. จัดระบบข้อมูลคนต่างด้าวเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตและคนต่างด้าวที่ถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อใช้ติดตามและเฝ้าข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสานงานกับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และกระทรวงมหาดไทย

7. งบประมาณเพื่อดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ส่วนราชการดังกล่าวทำความเข้าใจกับสำนักงานประมาณเป็นกรณีไป

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

25. เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ตามที่คณะอนุกรรมการแรงงานต่างด้าวเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือมติคณะรัฐมนตรีเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ดังนี้

1. ให้จังหวัดใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 อนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมกรในท้องที่ 37 จังหวัด 18 กิจการ จำนวนรวม 106,684 คน ได้ 1 ปี จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ในพื้นที่ กิจการ และจำนวนเดิมตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2542 โดยมีระยะเวลาการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543

2. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกประกาศจังหวัด แจ้งให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายมารายงานตัว และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดจัดทำทะเบียนประวัติ ออกคำสั่งส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ตม.35) ในกรณีที่ยังไม่สามารถส่งกลับได้อนุญาตให้ประกันตัวเพื่อขออยู่ในราชอาณาจักรระหว่างรอการส่งกลับ ตามมาตรา 54 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (ตม.69)

3. ให้จัดหางานจังหวัดพิจารณาอนุญาตการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรตามงาน กิจการ พื้นที่และจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประกาศกำหนดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยมีเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

3.1 ให้ทำงานเฉพาะงานกรรมกร

3.2 ให้ทำงานในประเภทกิจการและจำนวนที่แต่ละจังหวัดได้รับอนุญาตตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2542 ทั้งนี้ ให้จังหวัดพิจารณาจัดสรรจำนวนคนต่างด้าวในแต่ละประเภทกิจการได้ โดยให้สิทธินายจ้างเดิมก่อน

3.3 อนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ 1 ปี โดยสิ้นสุดการอนุญาตในวันที่ 31 สิงหาคม 2544

3.4 แรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานนั้นต้องไม่มีสมาชิกในครอบครัวติดตามมาด้วย หากเป็นหญิงถ้ามีการตั้งครรภ์จะต้องส่งตัวกลับ

4. มอบให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาทำงานได้ 1 ปี สิ้นสุดการอนุญาตวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ในอาชีพกรรมกร ท้องที่ 37 จังหวัด 18 กิจการ จำนวนรวม 106,684 คน

5. เมื่อพ้นระยะเวลาดำเนินการในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 แล้ว มอบให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจับกุม ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับการประกันตัว และรับใบอนุญาตทำงานส่งออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว เพื่อบังคับใช้กฎหมายที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสนับสนุนดำเนินการกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตารางสถิติ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร แยกรายอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
เมืองตาก	48,210	47,952	96,162
บ้านตาก	23,380	23,617	46,997
สามเงา	17,163	17,266	34,429
แม่สอด	53,176	51,083	104,259
แม่ระมาด	21,389	21,528	42,917
ท่าสองยาง	29,977	27,513	57,490
พบพระ	14,988	14,168	29,151
อุ้มผาง	10,781	10,424	21,205
กิ่งอำเภอวังเจ้า	14,079	13,721	27,794
รวมทั้งจังหวัด	233,132	227,272	460,404

ที่มา : สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดตาก (ข้อมูลเดือนตุลาคม 2541)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรแยกเป็นวัยแรงงาน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวมทั้งหมด		100
1. วัยแรงงาน	159,303	
- ภาคเกษตรกรรม	73,739	
- นอกภาคเกษตร	85,564	
2. ไม่อยู่ในวัยแรงงาน	172,184	
- อายุต่ำกว่า 13 ปี	86,798	
- ทำงานบ้าน	29,159	
- นักเรียน/นักศึกษา	31,416	
- อื่น ๆ	24,811	

ที่มา : สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดตาก (ข้อมูลเดือน.....)

ตารางที่ 3 แสดงพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ปี 2541

การถือครอง	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
ที่นา	278,389	30.27
พืชไร่	567,831	61.75
ไม้ผลไม้ยืนต้น	62,368	6.78
พืชผัก	7,804	0.85
ไม้ดอกไม้ประดับ	3,177	0.35
รวม	919,569	100

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก (ข้อมูลเดือนตุลาคม 2541)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนการอนุญาตการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย
ปี 2543 จำแนกตามประเภทกิจการและพื้นที่

ลำดับ	กิจการ	จำนวนอนุญาต (คน)	พื้นที่ (จังหวัด)
1	ต่อเนื่องจากประมงทะเล	29,747	จันทบุรี 79
			ชุมพร 479
			ชลบุรี 150
			ตรัง 172
			ตราด 393
			ประจวบคีรีขันธ์ 248
			นครศรีธรรมราช 820
			ปัตตานี 121
			พังงา 248
			ภูเก็ต 772
			ระนอง 4,994
			ระยอง 231
			สตูล 104
			สมุทรปราการ 1,170
			สมุทรสาคร 18,242
			สมุทรสงคราม 1,264
			สุราษฎร์ธานี 260
2	สวนยางพารา	23,530	กระบี่ 512
			จันทบุรี 90
			ชุมพร 3,402
			ชลบุรี 224
			ตราด 1,561
			ประจวบคีรีขันธ์ 722
			พังงา 4,408
			ภูเก็ต 968
			ระนอง 2,887
			ระยอง 219
			สุราษฎร์ธานี 6,976

ลำดับ	กิจการ	จำนวนอนุญาต (คน)	พื้นที่ (จังหวัด)
	สวนยางพารา (ต่อ)		สงขลา 1,561
3	ประมงทะเล	11,700	จันทบุรี 278 ชุมพร 805 ชลบุรี 332 ตรัง 477 ตราด 1,134 นครศรีธรรมราช 1,372 ปัตตานี 507 ประจวบคีรีขันธ์ 232 พังงา 160 ภูเก็ต 425 เพชรบุรี 211 ระนอง 480 ระยอง 2,550 สตูล 306 สมุทรปราการ 773 สมุทรสาคร 1,148 สมุทรสงคราม 203 สุราษฎร์ธานี 307
4	สวนผักผลไม้	9,678	กาญจนบุรี 2,038 กำแพงเพชร 41 จันทบุรี 448 ชุมพร 455 ชลบุรี 7 เชียงราย 407 เชียงใหม่ 3,714 ตราด 278 นครพนม 59 นครสวรรค์ - ปทุมธานี 330

ลำดับ	กิจการ	จำนวนอนุญาต (คน)	พื้นที่ (จังหวัด)
	สวนผักผลไม้ (ต่อ)		แม่ฮ่องสอน 770 ระนอง 240 ราชบุรี 294 ลำพูน 198 สมุทรสาคร 339 สระบุรี 59
5	ก่อสร้าง	8,365	กาญจนบุรี 177 กำแพงเพชร 10 กรุงเทพมหานคร 711 จันทบุรี 23 ชลบุรี 515 เชียงราย 93 เชียงใหม่ 241 ตาก 261 ตราด 124 นครศรีธรรมราช 157 เพชรบุรี 69 ภูเก็ต 3,143 แม่ฮ่องสอน 466 ระนอง 1,393 ราชบุรี 626 ลำพูน 33 สมุทรสาคร 323
6	โรงสีข้าว	3,176	กาญจนบุรี 51 กำแพงเพชร 238 กรุงเทพมหานคร 169 ฉะเชิงเทรา 661 ชัยนาท 110 ชลบุรี 14 เชียงราย 77

ลำดับ	กิจการ	จำนวนอนุญาต (คน)	พื้นที่ (จังหวัด)
	โรงสีข้าว (ต่อ)		นครปฐม 226 นครสวรรค์ 201 ราชบุรี 233 สมุทรปราการ 69 สมุทรสาคร 14 สระบุรี 538 สุพรรณบุรี 565
7	เลี้ยงหมู	2,650	กำแพงเพชร 5 ฉะเชิงเทรา 229 ชลบุรี 262 นครปฐม 318 นครสวรรค์ 26 ระนอง 160 ราชบุรี 1,512 ลำพูน 138
8	ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ	2,548	กรุงเทพมหานคร 2,402 ระนอง 146
9	ไร่ छो้ย	1,572	กาญจนบุรี 585 กำแพงเพชร 326 เพชรบุรี 36 ราชบุรี 408 สุพรรณบุรี 217
10	เลี้ยงกุ้ง	901	จันทบุรี 87 ชุมพร 191 นครศรีธรรมราช 209 พังงา 414
11	พืชไร่ สวนกาแฟ	884	ชุมพร 123 ตาก 654 ระนอง 107

ลำดับ	กิจการ	จำนวนอนุญาต (คน)	พื้นที่ (จังหวัด)
12	เหมืองแร่และเหมืองหิน	710	กาญจนบุรี 366
			กำแพงเพชร 24
			ระนอง 45
			ราชบุรี 220
			สระบุรี 55
13	สวนป่าส้ม	661	กระบี่ 72
			ชุมพร 477
			ระนอง 112
14	โรงงานทำอิฐ	1,361	กาญจนบุรี 137
			กำแพงเพชร -
			เชียงใหม่ 1,019
			ราชบุรี 190
			สมุทรสาคร 15
15	เก็บสินค้าในโกดัง	1,418	นครสวรรค์ 1
			ระนอง 1,179
			สุราษฎร์ธานี 238
16	โรงงานทำอิฐ/เครื่องเคลือบดินเผา	425	ราชบุรี 425
17	โรงงานปลาน	171	ระนอง 135
			สมุทรสาคร 66
18	คานเรือ	159	ระนอง 159
รวม		99,656	

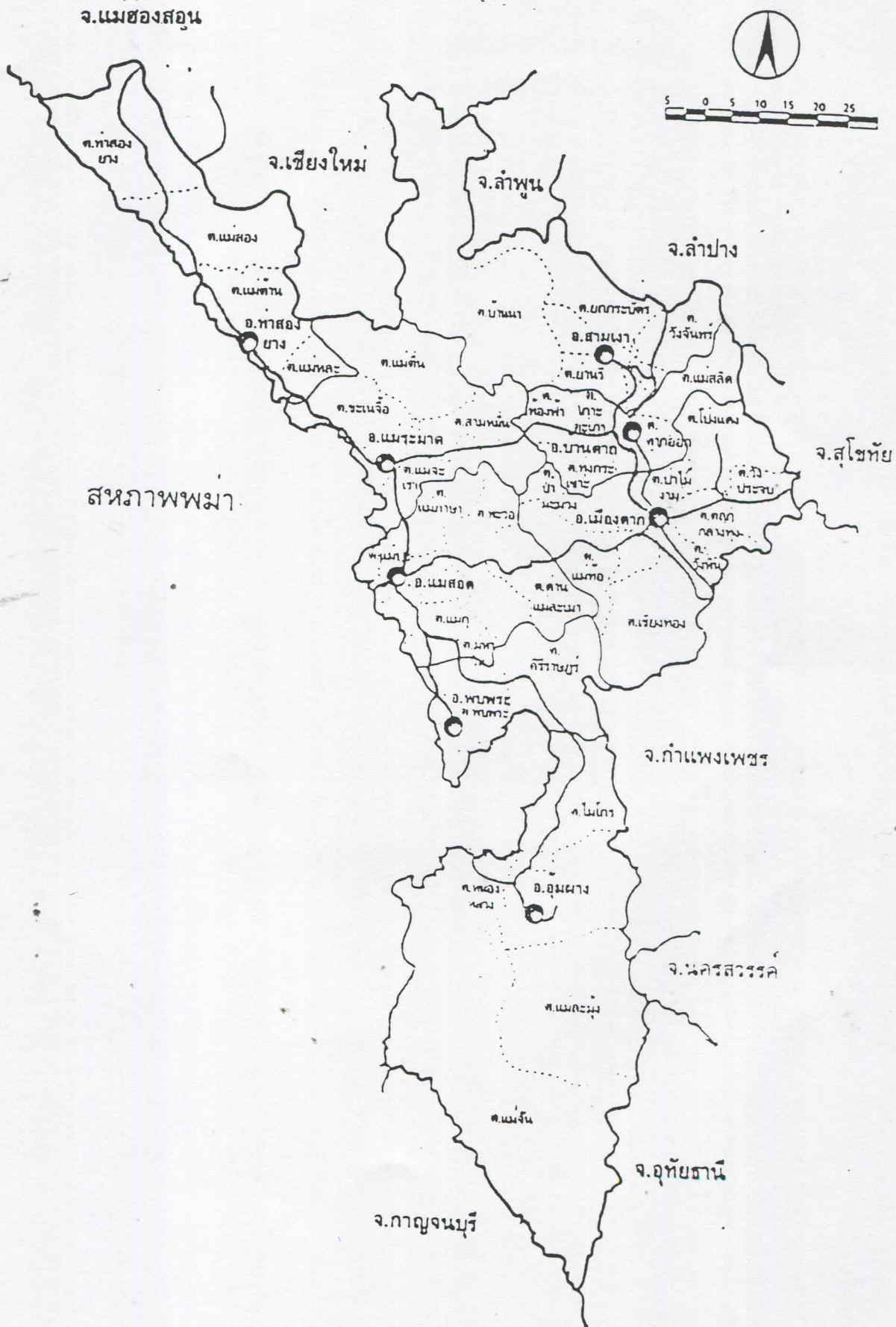
กองงานคนต่างด้าว
ณ วันที่ 18 มกราคม 2544

ผลการออกใบอนุญาตทำงานใน 18 กิจกรรมที่ได้รับการผ่อนผัน
โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวนคน
1	ต่อเนื่องจากประมงทะเล	29,747
2	สวนยางพารา	23,530
3	ประมงทะเล	11,700
4	สวนผัก ผลไม้	9,678
5	ก่อสร้าง	8,365
6	โรงสีข้าว	3,176
7	เลี้ยงหมู	2,650
8	ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ	2,548
9	ไร่อ้อย	1,572
10	เก็บสินค้าในไร่ดง	1,418
11	โรงงานทำอิฐ	1,361
12	เลี้ยงกุ้ง	901
13	พืชไร่ สวนกาแฟ	884
14	เหมืองแร่และเหมืองหิน	710
15	สวนปาล์ม	661
16	โรงงานทำอิฐ/เครื่องเคลือบดินเผา	425
17	โรงงานปลาป่น	171
18	คานเรือ	159
รวมทั้งสิ้น		99,656

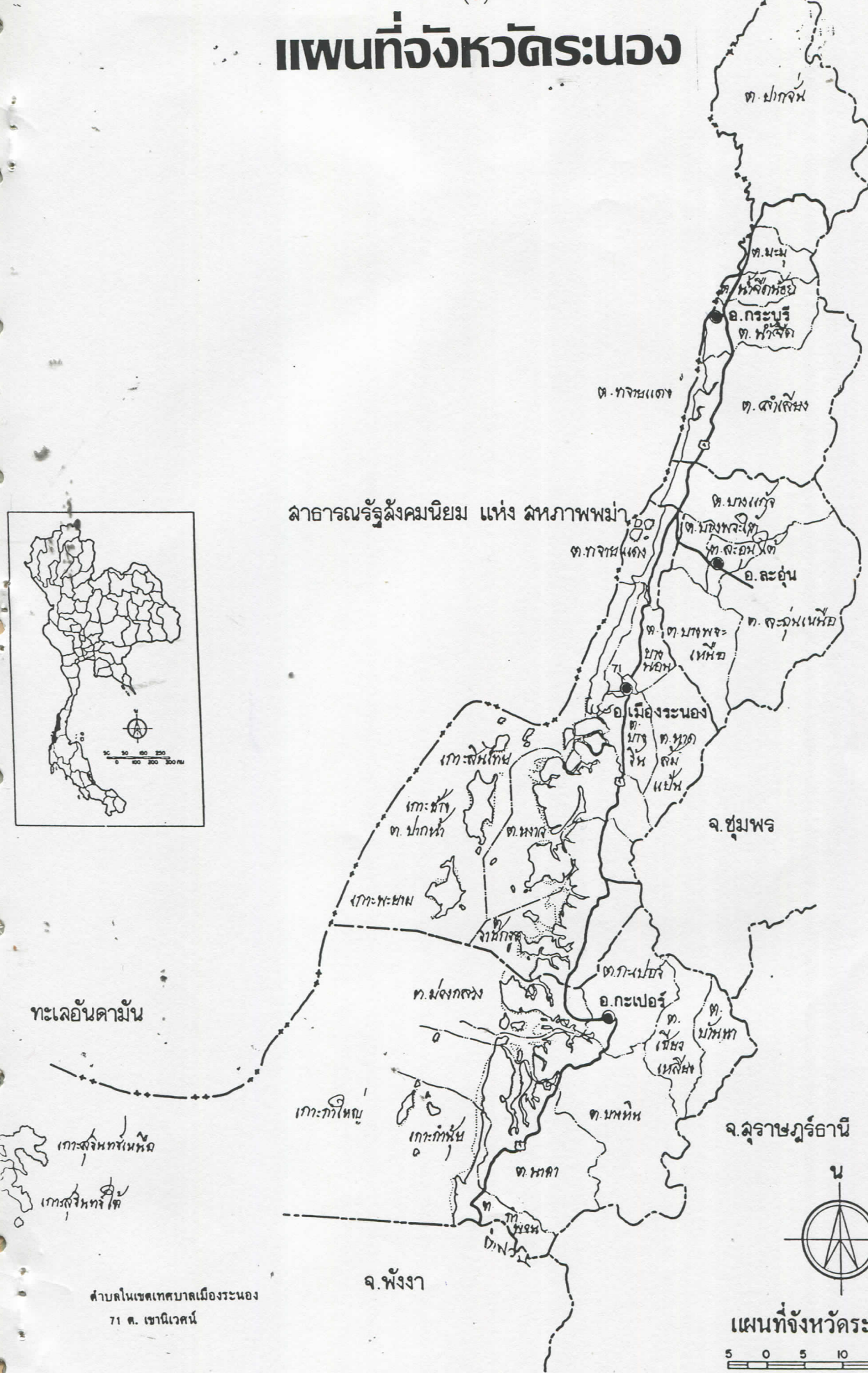
ณ วันที่ 18 มกราคม 2544

(4)
แผนที่จังหวัดตาก

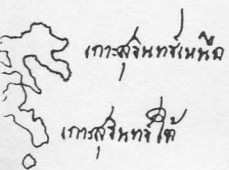


แผนที่จังหวัดระนอง

ลาธารณรัฐดั้งคณนิยม แห่ง ฉัพภภพพม่า



ทะเลอันดามัน



ศาลากลางเทศบาลเมืองระนอง
71 ต. เขานิเวศน์

แผนที่จังหวัดระนอง (46)

